

vergadering **26**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 24 maart 2021

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
POLITIEKE FRACTIES	
Wijziging in de naam	5
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	5
ACTUELE VRAAG van Orry Van de Wauwer aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het structurele racisme in de samenleving	5
ACTUELE VRAAG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de coronamaatregelen inzake het onderwijs	
ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over extra coronamaatregelen om de veiligheid in scholen te garanderen	10
ACTUELE VRAAG van Björn Rzoska aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de verdere aanpak van de coronacrisis	
ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de beslissingen van het Overlegcomité inzake de coronamaatregelen	
ACTUELE VRAAG van Peter Van Rompuy aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de beslissingen van het Overlegcomité van 24 maart 2021	
ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de nieuwe beslissingen van het Overlegcomité op 24 maart 2021	15
ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de nieuwe richtlijnen van Kind en Gezin voor buitenschoolse opvang	26
ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de beslissingen van de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid inzake de teststrategie	30

ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over eigendomscontroles in het buitenland	
ACTUELE VRAAG van Nadia Sminate aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de raamovereenkomst voor het onderzoek van buitenlandse eigendommen bij huurders van een sociale woning	
ACTUELE VRAAG van Adeline Blancquaert aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het juridische kader voor de controle op buitenlandse eigendommen van sociale huurders	35
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	43
ACTUELE VRAAG van Alessia Claes aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over energiearmoede bij sociale huurders	
ACTUELE VRAAG van Maxim Veys aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over energiearmoede in Vlaanderen	43
ACTUELE VRAAG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de lopende onderhandelingen inzake definitieve visquota in Britse wateren als gevolg van de brexit	49
ACTUELE VRAAG van Maurits Vande Reyde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over sneltesten en zelftesten bij bedrijven	53
ACTUELE VRAAG van Steven Coenegrachts aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de vraag naar een uniforme Europese aanpak voor duurzame sojateelt	57
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	60
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over het groeipakket voor kinderen in nieuw samengestelde gezinnen – 689 (2020-2021) – Nr. 1	
Verslag	60
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	62

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– De vergadering wordt geopend om 14 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Collega's, zoals we al meer dan een jaar bezig zijn, zijn we hier niet met alle 124 Vlaams Parlementsleden aanwezig maar slechts met 39, want ook wij worden verondersteld ons te houden aan de coronamaatregelen.

De ministers Zuhair Demir, Lydia Peeters en Benjamin Dalle zijn verontschuldigd.

POLITIEKE FRACTIES

Wijziging in de naam

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 16 maart 2021 deelt mevrouw Hannelore Goeman, voorzitter van de sp.a-fractie, mee dat die fractie vanaf 21 maart 2021 de naam "Vooruit" draagt.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Collega's, vanwege de actualiteitswaarde had ik de vragen aan de minister-president als eerste geagendeerd, maar hij zit momenteel nog vast op de persconferentie. Zodra hij kan, komt hij naar hier. Ik stel voor dat we daarom nu eerst beginnen met de actuele vraag van de heer Van de Wauwer aan minister Somers.

ACTUELE VRAAG van Orry Van de Wauwer aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het structurele racisme in de samenleving

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Voorzitter, collega's, minister, afgelopen zondag was het Werelddag tegen Racisme. Racisme is nog altijd een groot structureel probleem in onze samenleving. Wie dat betwist, moet maar eens de kranten openslaan waarin elke dag getuigenissen staan, of moet maar eens op sociale media kijken. Ter illustratie, ook afgelopen maandag was er nog een artikel over racisme tegen Aziatische Belgen, een probleem dat wordt onderschat.

Daarnaast zien we ook de cijfers van Unia. Zij melden dat het afgelopen jaar het aantal meldingen over racisme met maar liefst 49,5 procent is gestegen naar een totaal van meer dan 3600 meldingen. Vorig jaar hebben ze 956 dossiers geopend op grond van raciale kenmerken. Als we de vergelijking maken met de vorige 5 jaar, is dat een stijging van meer dan 20 procent. Wat nog meer verontrustend is dan die cijfers alleen, is dat bij die meldingen van racisme vaak ook melding wordt gemaakt van fysiek geweld, dus slagen en verwondingen. Daarnaast is er een groei van ongelijkheid, van etnostratificatie waarbij afkomst bepaalt welke toekomst men heeft op de arbeidsmarkt, en van segregatie.

Ik weet dat u en ik dezelfde mening hebben, dat niet afkomst maar toekomst moet tellen. Vandaar mijn vraag aan u, minister: welke bijkomende maatregelen ziet u om, rekening houdend met die recente cijfers van Unia, het structureel racisme in onze samenleving aan te pakken?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Van de Wauwer, het Vlaams regeerakkoord is heel helder. We verwerpen racisme in al zijn vormen en treden er consequent tegen op. De cijfers die u opsomt, bewijzen dat het een strijd is waar nog heel veel werk is. Racisme is trouwens maar een van de vormen van discriminatie waar mensen mee worden geconfronteerd. Ook discriminatie op basis van handicap, leeftijd, seksuele oriëntatie zijn vormen van discriminatie die wij verwerpen. We verzetten ons daartegen omdat we willen dat Vlaanderen gebouwd is op respect en op gelijke kansen. Die twee gaan onlosmakelijk hand in hand. Men kan geen Vlaanderen van respect hebben wanneer men niet iedereen gelijke kansen garandeert. En een samenleving zonder gelijke kansen is een samenleving zonder respect. Tot slot is racisme ook gewoon heel dom, want we gooien daarmee heel veel talent weg en we ontnemen kansen aan mensen en dus aan de hele samenleving.

Ik denk dat die strijd moet worden gevoerd op drie fronten. Ten eerste ten aanzien van de slachtoffers, die we maximaal moeten ondersteunen. We mogen racisme nooit minimaliseren. We moeten dat heel ernstig nemen en de slachtoffers helpen, ook inzake aangifte en meldpunten. Maar tegelijkertijd moeten we mensen ook empoweren, sterk maken zodat ze niet bij de eerste confrontatie met racisme of discriminatie de schouders laten hangen maar volhouden en zich mee een weg banen. Dat is niet alleen belangrijk voor henzelf maar ook voor anderen.

Ten tweede moeten we ten aanzien van de daders, waar nodig, strafrechtelijk optreden. Dat is een bevoegdheid van de federale overheid, maar wijzelf bekijken in het Gelijkekansendecreet op basis van een analyse die is gemaakt, waar we een tandje bij kunnen steken.

Tot slot zijn er de omstaanders, de bystanders, mensen die misschien iets minder snel hun kop in het zand moeten steken of weg moeten kijken. Ook zij kunnen verantwoordelijkheid opnemen. We hebben daarvoor concrete projecten, onder meer voor jeugdwerkers 'Speak Out / Act In'. Wanneer jeugdwerkers worden geconfronteerd met een situatie van discriminatie of racisme, moeten ze handelingsbekwaam zijn en kunnen optreden en minstens kunnen corrigeren. Dat zouden we moeten uitrollen naar meer sectoren in de samenleving.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister, u hebt groot gelijk wanneer u stelt dat we als samenleving allemaal het slachtoffer zijn van racisme omdat de samenleving inderdaad in haar geheel verliest wanneer kansen niet ten volle worden benut als gevolg van racisme en andere vormen van discriminatie.

Ik wilde informeren naar wat momenteel de status is van het nationaal actieplan, waar u ook mee aan zult bijdragen. In Brussel wordt er momenteel al gesproken over en gewerkt rond een regionaal actieplan tegen racisme. Ik denk dat racisme op alle mogelijke niveaus moet worden aangepakt, ook samen met de lokale besturen, samen met het middenveld. We zien bijvoorbeeld in Gent en in Brugge dat er ook al lokale actieplannen zijn. Ik wilde dus bij u informeren of u zelf plannen hebt voor een regionaal antiracismeplan. Welke stimulansen acht u eventueel mogelijk om steden en gemeenten bijkomend te sensibiliseren over het aanbod dat ook vanuit Unia reeds bestaat? Want zij kunnen ook mee een partner zijn in de aanpak van de strijd tegen racisme in onze samenleving.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, alle inspanningen ten spijt zien we inderdaad in Vlaanderen nog steeds structureel racisme. Ik wil aansluiten bij mijn collega door te verwijzen naar een studie van de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven) over discriminatie in het Belgisch jeugdvoetbal. Deze studie drukt ons deze week ook met de neus op de feiten. Drie op de vier voetbalouders hebben tijdens de laatste twee seizoenen discriminatie in jeugdwedstrijden opgemerkt. 60 procent zegt meermaals per seizoen racistische opmerkingen te horen. 37 procent van de jeugdspelers is slachtoffer geweest van discriminatie, als het meisjes betreft is het 50 procent. Je zult het maar meemaken dat je je hobby uitoefent en racistische verwijten naar je hoofd krijgt. Kunt u zich voorstellen welke impact dat op iemands leven heeft? Inderdaad, als we problemen willen oplossen, dan moeten we ze ook benoemen. Racisme en discriminatie bestaan, en hebben een enorme impact op het leven van mensen. Een van de pistes die uit het onderzoek van Leuven naar voren kwam was het versterken van spelers, ouders, trainers en clubbestuurders naar hoe zij moeten reageren op zulke uitlatingen.

Mijn vraag, minister: hebt u een plan om een breed opleidingsaanbod te hebben om beter te reageren op racistische uitlatingen?

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Collega Van de Wauwer, ik denk dat dit debat vandaag niets nieuws zal bijbrengen. Iedereen, of quasi iedereen die hier aanwezig is, zal herhalen dat in Vlaanderen geen racisme mag plaatsvinden. Maar evengoed zal ik hier vandaag herhalen dat structureel racisme – zoals u dat pretendeert – niet bestaat in Vlaanderen. Racisme zit níét in het DNA van elke Vlaming en racisme is ook níét impliciet aanwezig in elke persoon. Ik ben er ook van overtuigd – het is hier vandaag niet aangehaald, maar het wordt wel vaak gezegd – dat de Vlaming niet moeten worden gedekoloniseerd. Laat ons dus alstublieft geen al te grote woorden gebruiken, laat ons rustig verder werken aan een zelfbewust Vlaanderen, aan een divers Vlaanderen, dat vertrouwen heeft in de toekomst.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Mevrouw Sminate, ik wilde eerst niet tussenkomen, maar structureel racisme wil niet zeggen dat racisme in ieders DNA zit. Net zoals een structureel probleem van verkeersonveiligheid en verkeersongevallen niet wil zeggen dat iedere Vlaming een doodrijder is. Dus u moet stoppen met dat soort boutades die het debat plat slaan. Structureel racisme, mevrouw Sminate, wil zeggen dat wanneer je test op de woningmarkt of op de arbeidsmarkt, dat 10, 20, 30 procent van de mensen gediscrimineerd wordt op basis van hun naam. Niet op basis van hun inkomen, niet op basis van hun capaciteiten, niet op basis van hoe goed ze zijn als huurder of als werknemer, maar op basis van hun naam en hun afkomst. Mijnheer Van de Wauwer, ik ben blij dat u dat wel benoemt, maar laat ons dan voor structureel racisme ook zoeken naar structurele oplossingen. U knikt, maar u hebt hier de praktijktesten weggestemd. Ik vind dat een heel spijtige zaak, dat men wel de problemen durft te benoemen, maar ze niet durft op te lossen.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Dank u wel. Ik was eerst ook niet van plan om tussen te komen. Niet dat het een onbelangrijk thema is, integendeel, maar ik raak echt geïrriteerd door uitspraken als 'Laat ons rustig verder werken'. Collega's, de cijfers spreken voor zich. Dit zijn tragische menselijke verhalen, dit is structureel onrecht dat we mensen aandoen. Het is Vlaanderen onwaardig. Minister, ik verwacht een hoger urgentiepeil in uw meerderheid om daarmee aan de slag te gaan. Ik ga hier geen politieke strijd van maken, maar dit moet hoger

op de agenda, hier moet krachtadiger aan gewerkt worden. Ik verwacht geen symbolenstrijd, door Unia af te schaffen en daar een nieuw instituut voor in de plaats te krijgen. Ik verwacht andere stappen, concrete vooruitgang op dit terrein.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik dank alle interveniënten voor hun tussenkomst. Laat mij eerst en vooral beginnen met te zeggen dat dit onderwerp geen banaliteit is. Ik ben niet geïnteresseerd in de semantiek rond bepaalde woorden. Ik ben geïnteresseerd in wat er op het terrein gebeurt en hoe we ervoor kunnen zorgen dat Vlaanderen een rechtvaardige samenleving is, een faire samenleving, een samenleving die gebouwd is op respect. En dit minimaliseren is natuurlijk ook dwaas. Want uit alle onderzoeken blijkt dat dat respect vandaag onvoldoende aanwezig is en dat te veel mensen, om wie ze zijn, slachtoffer zijn van discriminatie: mensen met een handicap, mensen met een bepaalde seksuele oriëntatie en mensen met een bepaalde afkomst. En dat is voor mij, als minister, en voor de Vlaamse Regering onaanvaardbaar.

We moeten dat probleem onder ogen zien, we moeten niet weggijken, we moeten het niet minimaliseren. Maar we moeten tegelijkertijd ook begrijpen dat dat een cultuuromslag vraagt en een inspanning van iedereen. Je krijgt dat niet weg met een vingernip.

We hebben ter zake een aantal belangrijke sporen. Eerst en vooral zijn wij volop bezig met de uitrol, heel concreet, van de correspondentietesten. Dat zijn schriftelijke testen waarmee wij discriminatie op de woning- en op de arbeidsmarkt kunnen in beeld brengen en aanpakken. Die uitrol zal klaar zijn voor de zomer. En dan gaan we daarmee naar de lokale besturen, om hen waar mogelijk daarin te ondersteunen.

Ten tweede kijken we naar hoe we een Vlaams gelijkekansencentrum – want dat is óók een hefboom – kunnen uitbouwen op een manier dat het nog beter slachtoffers ondersteund en 'bystanders' mobiliseert.

Ten derde bekijken we hoe we in het Gelijkekansendecreet, dat aan een update toe is, op basis van een onderzoek de gekregen adviezen en aanbevelingen om sterker aan de zijde van de slachtoffers te kunnen staan, kunnen versterken. Eergisteren heb ik in Kazerne Dossin aangekondigd dat ik als minister het wij-zij-netwerk dat bestaat uit de federale politie, het onderwijsveld, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, het Vlaams Vredesinstituut, dat werkt voor dit Vlaams Parlement, wil versterken. Zo kunnen mensen die op het terrein zijn en geconfronteerd worden met discriminatie, polarisatie, het tegen elkaar op zetten van mensen, daar op een efficiënte manier tegen kan optreden en op het terrein het verschil maken. Want daar moet het gebeuren. Dat netwerk zal zich verder organiseren en zal onder meer met technieken als die van de heer Brandsma proberen te de-escaleren in de praktijk van jeugdvereniging over sportclub en dergelijke meer.

Wij staan daar niet alleen in. Ik merk dat steeds meer mensen de moed vinden om op te staan en te protesteren tegen die discriminatie. De cijfers van Unia tonen dat aan. Unia zegt dat er 1,2 procent meer feiten zijn gebeurd, maar dat er 50 procent meer meldingen zijn gekomen. Dat wil dus zeggen dat veel meer mensen bereid zijn om klacht in te dienen, om het niet langer te aanvaarden, om mondig te zijn. En dat is het Vlaanderen dat we nodig hebben. Een Vlaanderen dat, wanneer iemand met een handicap wordt gediscrimineerd, niet weggijkt, maar spreekt. Een Vlaanderen dat, wanneer iemand vanwege zijn afkomst geen kansen krijgt, rechtstaat en spreekt. Want dat is een samenleving die we niet willen.

En voor wat de Voetbalbond heeft gedaan, doe ik mijn hoed af. Want de Voetbalbond kijkt niet weg. De Voetbalbond heeft een zeer intens onderzoek gedaan en is met heel confronterende cijfers gekomen. Die durft zichzelf in de spiegel te kijken. Dat is de eerste stap om actie te ondernemen. Dat is een voorbeeld voor vele andere organisaties. En zij zullen dat ook niet van vandaag op morgen oplossen. Maar ze blijven niet bij de pakken zitten en steken de handen uit de mouwen. Ik heb daar trouwens een afspraak mee. We zullen binnenkort een aantal concrete projecten bekijken. Want dit is een belangrijk element, in dat samenleven in diversiteit en respect.

Maar ik wil graag eindigen met een aantal hoopvolle signalen, want dat vind ik belangrijk. Als ik zie dat op vijftien jaar tijd de participatie aan het hoger onderwijs van mensen met een migratieachtergrond is gestegen van 20 naar 40 procent, dan is 40 procent nog altijd veel te weinig, maar dan is dat wel een ongelooflijke vooruitgang. Als ik zie dat de voorbije tien jaar de tewerkstellingsgraad van mensen met een niet-EU-achtergrond drie keer zo snel gestegen is als bij de totaliteit van de bevolking, dan is dat een hoopvol signaal.

Als ik zie dat bij VDAB op amper drie jaar tijd het aantal mensen dat een cursus volgt, gestegen is van 15.000 naar 19.000, dan zitten we in een ommekeer in Vlaanderen. In Vlaanderen groeit het draagvlak voor respect. Er is een kleine groep die steeds meer hatelijkheden verspreidt, maar de groep mensen die dat niet aanvaardt en diversiteit omarmt als iets normaals, in al zijn betekenissen, is een groeiende groep en waarschijnlijk de 'silent majority' in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister, dank u wel. Ik zie in u opnieuw een heel strijdvaardige partner wat de aanpak van alle vormen van discriminatie betreft. Dat is inderdaad breed: discriminatie op vlak van afkomst, handicap, leeftijd, gender en geaardheid. We hebben hier twee weken geleden een heel sereen debat gevoerd over discriminatie van holebi's en transgenders. Dat was voor mij iets vanuit een persoonlijke bekommernis.

Mijnheer D'Haese, als ik u mag geruststellen: u zult in mij altijd een partner vinden in de strijd tegen discriminatie. Die strijd zal niet stoppen wanneer holebi's niet meer worden gediscrimineerd, maar wanneer er niemand meer wordt gediscrimineerd, ongeacht wat de onderliggende grond of de oorzaak voor die discriminatie ook is. Dat is immers een strijd die we allemaal samen zullen moeten voeren. Wij kunnen hier allemaal zeer braaf zeggen dat we tegen racisme zijn, maar dat is niet genoeg. We moeten allemaal actief werken tegen racisme, zoals die vele mensen ook doen die zich hebben uitgesproken en die meldingen maken, zonder het bestaan van racisme te ontkennen of te minimaliseren. Mevrouw Sminate, in ons inclusieve Vlaanderen moet iedereen een plaats hebben, daarover ben ik het met u eens. Ik ben blij dat we dat uitgangspunt alvast delen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de coronamaatregelen inzake het onderwijs

ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over extra coronamaatregelen om de veiligheid in scholen te garanderen

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, collega's, in december hebben wij unaniem in dit parlement een resolutie goedgekeurd. Het tweede punt luidt: "2° blijf inzetten op maximaal contactonderwijs. Vermijd maximaal (voltijds) afstandsonderwijs om de psychosociale gevolgen van de coronacrisis voor leerlingen, cursisten en studenten binnen de perken te houden en om de leerachterstand zo veel mogelijk te beperken".

We hebben dit unaniem goedgekeurd, maar alle partijen, met uitzondering van de PVDA hebben dit nu geschonden. De scholen gaan volgende week dicht, hoewel wij beloofd hadden dat niet meer te doen. Dat is precies een verhaal van verbroken belofte. De scholen zouden niet meer dichtgaan zonder dat het Vlaams Parlement zich daarover zou uitspreken. De scholen zouden als allerlaatste dichtgaan in onze maatschappij. "Vraag niet wat het onderwijs voor u kan doen, vraag wat u voor het onderwijs kan doen." Ik zie het: het onderwijs gaat toch dicht. Dat vind ik ronduit schandalig.

Minister, mijn gsm is ontploft. Ik heb heel veel concrete vragen vanuit het onderwijsveld. Daar moet men opnieuw schakelen. Eerst waren er bijkomende maatregelen en nu krijgen ze opnieuw allerlei dingen op hun bord. Minister, hoe zit het met de opvang? Moeten de kinderen van ouders met een essentieel beroep worden opgevangen? Hoe zit het met onze kwetsbare leerlingen? Hoe zit het met de leerlingen van het bijzonder onderwijs? Er zijn heel veel vragen.

Minister, mijn belangrijkste vraag is: hoe is dit kunnen gebeuren, ondanks uw belofte?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik denk dat u de voorbije dagen en weken heel erg duidelijk hebt gemaakt dat u er absoluut voorstander van bent om de scholen open te houden. Wij delen die bezorgdheid en die doelstelling van u. We hebben dat hier met z'n allen goedgekeurd: scholen moeten maximaal openblijven. Maar als het virologisch niet meer kan, als we zien dat de cijfers zo enorm stijgen, zowel wat de besmettingen bij leerkrachten als wat de besmettingen bij kinderen en jongeren betreft, dan moeten er toch wel extra maatregelen worden genomen.

Ik denk dat we rekening moeten houden met de bezorgdheden die er toch wel waren, zowel bij de virologen als natuurlijk ook bij de leerkrachten, die zich nu al meer dan een jaar dag in dag uit heel hard inzetten in moeilijke omstandigheden en die zich toch de vraag stelden of ze wel au sérieux genomen werden, of er wel voldoende rekening gehouden werd met de omstandigheden waarin ze moeten werken en met de veiligheid met het oog op de gezondheid.

Ik was van plan u te vragen welke extra maatregelen u zou nemen, want ik zag zelf nog een aantal maatregelen die genomen hadden kunnen worden zonder de scholen te sluiten. Op dit moment horen we dat de virologen, de experts en de

regeringen – het Overlegcomité – daar anders over beslist hebben en dat er toch een sluiting komt.

Minister, het is mij – en heel veel mensen op het veld – niet duidelijk hoe die sluiting er precies uitziet. Betekent dat afstandsonderwijs voor het lager onderwijs, of betekent dat een week vakantie? Wat betekent dat voor het secundair onderwijs? Hoe zal de opvang geregeld worden? Minister, als het afstandsonderwijs inhoudt voor het lager onderwijs, is er dan voldoende materiaal aanwezig? Zijn er voldoende computers? Hoe zal die komende week eruitzien? Dat is absoluut nog niet duidelijk. Kunt u daar meer toelichting bij geven?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dank u wel. Het is geen fijne dag. We hebben de afgelopen weken en maanden met het onderwijsveld zij aan zij gezweet en gezwoegd, altijd maar met één doelstelling: de scholen openhouden, omdat we vonden en vinden dat de samenleving prioriteit moet geven aan kinderen en jongeren, en dus aan de scholen. We zijn daaraan blijven vasthouden, in woord en daad. Neen, kinderen en scholen zijn niet de motor van het virus. Niet! Ik ben fier op het feit dat de Vlaamse Regering aan deze positie is blijven vasthouden, ook vandaag, maar spijtig genoeg als enige. Kinderen treffen om winkels open te houden, dat begrijp ik niet. IKEA open en de scholen toe: dat is niet mijn visie op de samenleving. Ik vrees ook dat deze beslissing dreigt het onderwijsveld te verdelen. Er is dus een ontgoocheling na het werk van de voorbije maanden, maar dit zal ons niet tegenhouden om te blijven vechten voor het belang van scholen, kinderen en jongeren, en dus de rug te rechte en opnieuw aan de slag te gaan. Dat wil heel concreet zeggen dat ik, opnieuw, het onderwijsveld heb samengeroepen om te bekijken hoe we deze beslissingen – volgens wat maximaal menselijk mogelijk is – kunnen uitvoeren, hoe we het georganiseerd kunnen blijven krijgen.

Er worden concrete vragen gesteld over hoe het een en ander dan georganiseerd zal worden. Quid met het afstandsonderwijs? Quid met het buitengewoon onderwijs? Quid met de meest kwetsbaren in het lager onderwijs en het secundair onderwijs, in alle opleidingsvormen? Dat zal ik opnemen, niet over de hoofden van de mensen in het onderwijsveld heen. Dat zal ik vanavond opnieuw met hen opnemen. We zullen dan bekijken hoe we dat zo goed mogelijk, in het belang van onze leerkrachten, scholen en kinderen, georganiseerd krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Dank u wel, minister. Al uw inspanningen hebben dus niet mogen helpen, want we zitten met een nieuwe schoolsluiting. Zoals u zegt: men mag wel naar IKEA. Kinderen mogen blijkbaar ook naar de scouts gaan, maar niet naar school. Ik vind dat geen goede situatie. We moeten eerlijk zijn: de besmettingen in het onderwijs waren aan het toenemen. Er was een probleem. Daarom wil ik nog eens aandringen, minister, om werk te maken van sneltesten en zelftesten. Als de scholen weer opengaan, hopelijk na de paasvakantie, – en ik reken er echt wel op, collega's, dat dat dan gebeurt – kunnen we inzetten op die sneltesten en zelftesten.

Minister, ik wil u ook vragen om niet te luisteren naar dat federale niveau, maar het gewoon te doen. Als zij die toestemming niet geven om die zelftesten zelf af te nemen, doe het gewoon! Want u ziet het: het federale niveau is geen betrouwbare partner. Het is echt wel tijd om ons lot in eigen handen te nemen in het belang van onze kinderen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik hoop echt van harte dat we niet opnieuw politieke spelletjes gaan spelen, dat we niet zeggen dat het federale niveau zijn best niet doet en dat we dringend de beslissingen op Vlaams niveau moeten kunnen nemen.

Ik denk dat het heel erg belangrijk is dat we aan één zeel trekken, want het Overlegcomité, de persconferentie en de woorden van de premier zijn nog niet koud. *(Rumoer. Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

Minister-president Jambon was toch ook namens uw partij en uw Vlaamse Regering op dat Overlegcomité aanwezig? Dus ik zou toch willen voorstellen om eensgezinde beslissingen uit te dragen, of we het nu graag hebben of niet. Dat zal het beste zijn voor het onderwijs.

Oké, er is één week afkoeling, en ik denk dat dat goed is. Als de experts denken dat we daarmee de cijfers naar beneden krijgen, dan is dat zo. Dan moet het zo. Als dat inderdaad in functie is van het kunnen openen van de scholen na de paasvakantie, laat ons dat dan verdedigen, minister Weyts en minister-president Jambon.

Minister, ook na de paasvakantie zullen we moeten kunnen garanderen dat er veilige schoolomgevingen zijn. Welke extra maatregelen zult u nemen? Kunt u er bijvoorbeeld voor zorgen dat er een CO₂-meter aanwezig is in elke klas? Kunt u ervoor zorgen dat de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) versterkt worden?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, de minister zei het al: dit is geen fijne dag. Vanuit de N-VA-fractie wil ik wel van de gelegenheid gebruikmaken om erop te wijzen dat iedereen in het onderwijs de afgelopen maanden, weken en dagen met twee versnellingen – woensdag en zondag – alles uit de kast heeft gehaald. Die mensen zitten op hun tandvlees, en ze krijgen nu eigenlijk het signaal dat het goed was wat ze gedaan hebben, maar dat het niet goed genoeg was. Ik kan dat alleen maar betreuren, en ik kan ook zeggen dat het – het is een vies woord – een klotevirus is. Het is voor niemand aangenaam, maar op dit moment zijn er wel veel ouders, leerkrachten, leerlingen en studenten uit buitengewoon, gewoon en hoger onderwijs, die allemaal met heel veel vragen zitten. Het was ook het enige dat er nog was om elkaar te kunnen zien, en dat is nu weg.

Minister, vanuit onze fractie willen we dan ook vragen dat u op het overleg met het onderwijsveld de ouders, leerkrachten, leerlingen en al ons onderwijs-personeel voor ogen houdt als u samen kijkt naar de uitwerking van wat nu voorligt.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Ik denk dat ongeveer iedereen het vreselijk vindt dat deze moeilijke beslissingen nu moeten worden genomen, maar er is nu tenminste duidelijkheid. Het zijn beslissingen die collegiaal zijn genomen op het Overlegcomité, minister, in aanwezigheid van de Vlaamse Regering. Dus het zou u toch ook sieren om die mee te verdedigen, in plaats van ze opnieuw in twijfel te beginnen trekken, op het moment dat ze nog maar net genomen zijn. Ook ik vind dat nogal ongepast. Ik denk dat wij allemaal één doel hebben, en dat doel is om de scholen maximaal open te houden. Daar staan wij allemaal achter. Dus mag ik er daarom van uitgaan dat de beslissingen die nu genomen moesten worden, genomen zijn met de ambitie om de scholen ten minste voltijds te kunnen openen na de paasvakantie op 19 april?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, minister, ik heb de minister-president daarnet gehoord op de persconferentie, en ik dank u voor de sereniteit van uw tussenkomst daar.

Minister Weyts, er zit niemand in dit halfrond, letterlijk niemand, die niet wil dat het onderwijs maximaal openblijft. We hebben het met collega Rzoska in de ad-hoccommissie uitvoerig over het onderwijs gehad en een rist aan maatregelen voorgesteld om het onderwijs bij een tweede of derde golf of een andere calamiteit zoveel mogelijk te ondersteunen. Er is niemand die het onderwijs dicht wil. Maar als het virus in zijn gemuteerde vorm hard toeslaat en niet alleen het onderwijs maar de hele maatschappij bedreigt, dan denk ik dat het niet onbegrijpelijk is om een week pauze in te lassen.

U hebt gelijk: de onderwijzers hebben hard gestreden, zij aan zij met u, met de koepels – alle handen uit de mouwen, alle hens aan dek, en nog veel meer. Maar als het dan niet lukt, dan is dat niemands fout. Als een soldaat een oorlog in wordt gestuurd, moet die ook af en toe van het front weggehaald worden.

En dan komt u hier vandaag zeggen: 'kinderen treffen om winkels open te houden'. Minister Weyts, daarvan val ik van mijn stoel. Dat is onbetamelijk. Winkels worden ook getroffen, de hele maatschappij wordt getroffen.

We proberen het alleen zo rechtvaardig mogelijk te doen. We proberen het alleen zo efficiënt mogelijk te doen. Eén week leerkrachten ademruimte geven, om ze ook in te kunnen schakelen bij de opvang, zodat de economie ook kan blijven draaien, zodat niet iedereen ten onder gaat, dat noem ik bezwaarlijk de kinderen hard treffen. Eén week. Dat moet ons in staat stellen om, zoals minister-president Jambon heeft aangekondigd, die vier weken, die laatste sprint tot aan de meet te kunnen volhouden, met zijn allen, met alle Vlamingen, met alle kinderen.

Minister, wanneer dit verder in detail wordt uitgerold, hoop ik dat u ook bijzondere aandacht zult hebben voor het bijzonder onderwijs. Ik denk immers dat, zoals we het er allemaal over eens zijn dat het onderwijs niet toe mag, we er nog zekerder van zijn dat het bijzonder onderwijs ook nu niet toe mag gaan. Waar mogelijk zouden leerkrachten ook daarbij moeten kunnen worden ingeschakeld.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ook namens onze fractie wil ik op de eerste plaats heel nadrukkelijk een heel grote pluim geven aan al die leerkrachten, al die schoolteams, al die directies die er de voorbije weken en maanden alles, maar dan ook echt alles aan hebben gedaan om dat virus buiten de school te houden. Ik dank hen ten zeerste.

Minister, u hebt gelijk: het ontstaat heel vaak niet in de school. Dat zien wij lokaal ook. De school is echter een deel van de samenleving en als het zo fel woedt in de brede samenleving, dan is het onmogelijk om dat buiten de schoolmuren te houden. Dat zien we helaas. De genomen maatregelen zijn op dit ogenblik nog de enige juiste, denk ik, om inderdaad na de paasvakantie opnieuw met perspectief te kunnen opengaan.

Collega's, er is al naar verwezen. Toen de coronacommissie het over het onderwijs had, was er één rode draad die telkens terugkwam: de meest kwetsbare leerlingen worden het hardst getroffen door al die maatregelen. Zij worden het hardst getroffen door dat coronavirus, en naar hen moet onze bijzondere aandacht nu ook opnieuw gaan.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Bij dat laatste sluit ik me zeker aan. Ik denk dat we alles in het werk hebben gesteld om de scholen open te kunnen houden. Als ze dan worden gesloten, dan moet onze aandacht eerst gaan naar het praktische, het haalbare, het werkbare voor de leerkrachten, en dan moeten we ervoor zorgen dat we aan onze meest kwetsbaren een helpende hand kunnen bieden. Ik ga ervan uit dat we die lijn toch ook minstens zullen kunnen blijven bewaren. Dat hebben wij al een jaar lang gedaan: altijd oog voor de meest kwetsbaren. Daarom ook hebben we altijd gezegd dat we die scholen maximaal open willen houden.

Vandaag gaan we echter opnieuw aan de slag, gaan we ervoor zorgen dat we die doelstelling zo maximaal mogelijk kunnen realiseren. Ik kan u echter nog geen antwoord geven met betrekking tot de operationele vragen, omdat ik daarover mét het onderwijsveld zelf wil beslissen, zoals we dat de afgelopen periode altijd hebben gedaan, wat net altijd onze sterkte is geweest. Dat zal ik ook blijven doen, ook in moeilijke dagen.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Onze partijvoorzitter, Tom Van Grieken, zei gisteren dat het gemakkelijk is voor een minister om maatregelen af te kondigen als men zijn loon blijft doorbetalen. Het is ook gemakkelijk voor virologen om de mensen elke week schrik aan te jagen als ze geen cent inkomensverlies lijden. Het is ook gemakkelijk om de scholen te sluiten als je je kinderen zelf kunt opvangen of dure bijlessen kunt betalen. De scholen openhouden is een sociale maatregel, en ik begrijp niet dat verenigd links zo graag de scholen wil sluiten. Als we deze crisis te boven willen komen, dan moeten we de scholen openhouden. Dat is het allerallerallerbelangrijkste. Daarom roep ik jullie allemaal op, de Vivaldi-partijen en ook de N-VA, om ervoor te zorgen dat de scholen na de paasvakantie opnieuw opengaan. Men heeft het nu immers wel over een tijdelijke sluiting, maar de vorige keer heeft het drieënhalve maand geduurd. Ik hoop dus echt dat we daar niet opnieuw naartoe gaan. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Mevrouw Beckers, het is echt, echt, echt niet het moment voor politieke spelletjes. Echt niet. *(Opmerkingen)*

Minister, ik begrijp uw teleurstelling. Ik deel zelfs uw teleurstelling. Ook wij hadden de scholen liever open gezien, maar de cijfers zijn slecht. De cijfers bij kinderen zijn slecht en leerkrachten waren bezorgd. Minister, laten we nu alles op alles zetten, laten we geen politieke spelletjes spelen, laten we niet aan afbraakpolitiek doen. Laten we samen proberen ervoor te zorgen dat de scholen na de paasvakantie inderdaad open kunnen, maar open kunnen op een veilige manier.

Dat betekent extra investeringen om de contacttracing optimaal te kunnen laten verlopen, extra investeringen om voldoende mobiele testteams te hebben, zorgen voor CO₂-meters en voor voldoende luchtkwaliteit en ventilatie, om na de paasvakantie de leerkrachten met een gerust hart terug naar school te laten gaan. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Björn Rzoska aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de verdere aanpak van de coronacrisis

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de beslissingen van het Overlegcomité inzake de coronamaatregelen

ACTUELE VRAAG van Peter Van Rompuy aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de beslissingen van het Overlegcomité van 24 maart 2021

ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de nieuwe beslissingen van het Overlegcomité op 24 maart 2021

De voorzitter: Minister-president Jambon, dank u om flexibel te zijn in uw agenda, om onmiddellijk na de persconferentie naar hier te komen. U hebt een groot deel van het debat meegemaakt. Het zal u niet verbazen dat er al heel veel is gezegd over het onderwijs door minister Weyts. Maar we hebben nu wel vier gekoppelde vragen aan u.

Collega's, gelet op de actualiteit, het belang en dergelijke, zal ik iets milder zijn met de spreektijd.

De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, dank u wel. Mildheid en zachtheid: dat is wat we in zware dagen nodig hebben.

Minister-president, we staan na iets meer dan een jaar precies opnieuw aan het begin. Dat is het gevoel. De samenleving wordt in een paaspauze gezet, voor een deel weer opgesloten. Het Overlegcomité heeft net zware en moeilijke beslissingen genomen. Ik besef zeer goed dat dat zo is omdat het niet anders kan.

Iedereen beseft dat de ontgoocheling bij de mensen heel groot is. Wij hadden daarnet nog het debat daarover. Ouders die hun kinderen graag naar school zien gaan, jongeren die zelf graag naar school gaan, kappers die opnieuw, na een aantal weken, dicht moeten, het ontmoeten van elkaar in een buitenbubbel van vier in plaats van tien ...

Ook hier in het halfrond voelde je dat iedereen naar meer vrijheid snakte, maar die vrijheid wordt nu uitgesteld. Maar waar ik wel van overtuigd ben, minister-president – en dat hebt u daarnet op de persconferentie heel duidelijk aangegeven –, is dat heel wat mensen door de cijfers die de laatste dagen weer stegen, ook wel beseffen dat er weinig anders op zit. Maar tegelijkertijd – en dat was de sterkte tijdens de eerste lockdown en de snelheid waarmee werd gereageerd, ook vanuit de Vlaamse Regering – zijn er heel wat mensen die hun broodwinning opnieuw onder druk zien staan – niet enkel onder druk zien staan, maar ook zelfs weer zien wegvallen. Dat maakt het natuurlijk heel drastisch en heel moeilijk voor mensen die inspanningen hebben gedaan. Over het onderwijs hebben we het daarnet gehad. Ik heb het nu vooral over mensen die een zaak en een inkomen hebben.

Wat gaat de Vlaamse Regering doen om de impact van de paaspauze te milderen, net voor die mensen? Het is opnieuw belangrijk dat we heel snel ageren,

net zoals in die eerste lockdown, om ervoor te zorgen dat ondernemingen die gezond waren, ook gezond uit deze crisis geraken. Wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat de impact gemilderd wordt?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, u en uw collega's in de Federale Regering hebben een fameus probleem met uw geloofwaardigheid. Want een jaar geleden, in maart 2020, moesten we in lockdown, zogenaamd om de zomer te redden. In oktober 2020 kregen we een verstrengde lockdown, zogenaamd om kerstmis te redden. Van dat redden kwam telkens niets in huis. En nu zitten we weer in de dramatische situatie van precies een jaar geleden. Intussen zijn de verantwoordelijke ministers over een boulevard van gebroken beloftes gelopen. De ongrondwettelijke avondklok zou van korte duur zijn. Dat duurt nu al een half jaar. Het reisverbod zou zeer tijdelijk zijn, maar wordt keer op keer verlengd. Alexander De Croo zei: "Als we de kappers openen, zal het voorgoed zijn, want we willen geen jobbewegingen." Vandaag worden de kappers en de contactberoepen opnieuw gesloten. Alle vooropgestelde perspectieven en pleidooien voor de terugkeer naar vrijheid waren keer op keer woorden in de wind.

En nu wordt opnieuw een lockdown van vier weken voorgesteld, met daarna ongetwijfeld opnieuw het valse perspectief van de heropening van de horeca op 1 mei.

En na de saga met de mondkmaskers, het falende test-and-tracebeleid, corona-apps die niet werken en de sputterende vaccinatiecampagne, wordt nu weer verkondigd dat het de schuld is van de mensen en dat zij maar beter hun best moeten doen. Wel, diezelfde mensen die al een jaar lang amper sociale contacten hebben, al een jaar lang amper hun hobby's mogen uitoefenen en al een half jaar met een avondklok leven, die mensen, minister-president, hebben het gehad. En dus wil ik van u weten, hoe denkt u, na het falende parcours die de regeringen in dit land gereden hebben tijdens de coronacrisis, de burgers te kunnen motiveren om zich voortaan aan de door diezelfde regeringen opgelegde beperkingen te gaan houden? Hoe wilt u na een jaar van hele of halve lockdowns mensen ervan overtuigen om nu weer een verstrengde lockdown te slikken? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister-president, de snel stijgende cijfers van de afgelopen dagen lieten u en het Overlegcomité jammer genoeg geen andere keuze dan drastische maatregelen te nemen. We stellen allemaal vast dat de Britse variant zich sneller verspreidt dan we verwacht en gehoopt hadden. Niet alleen in ons land maar in heel Europa zie je de cijfers snel omhoog gaan. In andere landen heeft men ook moeilijke maatregelen moeten nemen. Kijk maar naar Frankrijk, Nederland en vandaag nog Duitsland.

De modellen voor ons land voorspelden 200 ziekenhuisopnames per dag tegen het einde van de maand, maar gisteren waren het er al 280. Ja, dan moeten we echt alles doen – en dat is denk ik ook wat jullie nu net beslist hebben – om de zogenaamde exponentiële fase net voor te zijn en de curve op dat moment te proberen af te platten en naar beneden te krijgen.

Dat heeft geleid tot een nieuw pakket aan maatregelen. We hebben ondertussen allemaal wel al vernomen welke de maatregelen zijn: het onderwijs moet jammer genoeg sluiten, op het kleuteronderwijs na; winkelen kan in niet-essentiële winkels alleen op afspraak; de niet-medische contactberoepen moeten ook sluiten. Het worden opnieuw zeer zware weken. En dat geldt des te meer voor die

mensen die het al moeilijk hadden tijdens deze crisis. Dus, zoals collega Rzoska terecht gevraagd heeft: voor de zelfstandigen, bedrijven en kmo's die nu opnieuw getroffen zijn, welke maatregelen zal de regering nemen om hen ook de komende weken te ondersteunen?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister-president, een 'paaspauze', zeiden jullie daarnet. 'Korte pijn.' Beseffen jullie wel dat er mensen zijn die al een jaar werkloos thuis zitten? Dat studenten al sinds oktober niet meer naar de les geweest zijn? Dat grootouders al maanden hun kleinkinderen niet meer hebben gezien? Dat artiesten sinds vorig jaar werkloos zijn?

En wat zeggen jullie dan? 'Komaan, een paaspauze! De korte pijn.' Dit is geen paaspauze, dit is een lockdown. Als het stapt als een lockdown en kwaakt als een lockdown, noem het dan gewoon een lockdown. Dit is de derde lockdown in een jaar tijd, ondanks alle beloftes dat het nooit meer zou gebeuren.

Mijnheer De Croo noemde het een lesje in nederigheid voor ons allemaal. Dat zulke dingen vandaag nog gezegd worden, vind ik dat ongelooflijk. Ik denk dat jullie vooral een lesje in politieke verantwoordelijkheid kunnen gebruiken. Want dit is niet de verantwoordelijkheid van ons allemaal. Als de bronopsporing blijft mislopen, is dat de verantwoordelijkheid van ons allemaal? Als er 600.000 vaccins in de frigo liggen, is dat de verantwoordelijkheid van ons allemaal? Als er 600.000 sneltesten al maanden in hangars liggen, is dat de verantwoordelijkheid van ons allemaal? En als de helft van de bedrijven vandaag de dag nog steeds de coronamaatregelen op de werkvloer overtreden, is dat de verantwoordelijkheid van ons allemaal? Of is dat toch jullie verantwoordelijkheid, de politieke verantwoordelijkheid van de verschillende regeringen van dit land?

In elk geval, wij mogen het weer oplossen, jongeren, grootouders, studenten, zelfstandigen, de mensen uit de cultuur, de kappers en de schoonheidsspecialisten, leerkrachten enzoverder. En natuurlijk ook de mensen in de zorg, de mensen die elke dag de gevolgen van dat falend beleid op intensieve zorgen zien liggen. We gaan dat doen, maar doe niet alsof het een pauze is.

Een avondklok die al zes maanden duurt, kappers en schoonheidsspecialisten die opnieuw moeten sluiten nog geen maand nadat ze mochten openen, onze sociale contacten inperken met opnieuw isolement en sociale eenzaamheid tot gevolg, scholen dicht met een enorme impact op leerlingen en op ouders. Het is wel gemakkelijk. Jullie doen alsof iedereen op verlof is tijdens de paasvakantie, maar dat is niet zoals in het parlement. De meeste mensen werken gewoon door in de paasvakantie. Ik weet niet of jullie dat beseffen. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

Minister-president, denkt u echt dat deze maatregelen zullen volstaan om de verspreiding van de pandemie tegen te gaan?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Beste collega's, bedankt aan sommigen om in deze moeilijke omstandigheden een serene tussenkomst te houden, terwijl anderen toch het populisme niet kunnen laten.

We zullen wel slechte regeringen zijn in dit land, maar dan zijn het slechte regeringen in Nederland, slechte regeringen in Frankrijk, slechte regeringen in Duitsland, slechte regeringen overal. *(Applaus bij de N-VA en Open Vld)*

Het is waar, mijnheer D'Haese, nergens zijn de communisten aan de macht, en het is ook waar, nergens is radicaal-rechts aan de macht. Jullie zouden het waarschijnlijk allemaal perfect kunnen oplossen, maar al die andere partijen, van welke kleur of origine ook, al die andere regeringen hebben niet kunnen vermijden dat er een eerste, tweede of derde golf is. Ze hebben niet kunnen vermijden dat er op een bepaald moment een Britse variant op het toneel is gekomen. Dat had natuurlijk een politieke beslissing moeten zijn: op ons grondgebied geen Britse variant. En dan was dat opgelost, dan hadden we daar niets mee te maken gehad. (*Applaus bij de meerderheid*)

Dat zijn verhalen voor de sprookjesboeken, dat zijn geen verhalen voor de realiteit waar wij iedere dag onze verantwoordelijkheid moeten nemen, iedere dag.

De voorzitter: Collega's, minister-president Jambon heeft het woord. Hij heeft de beleefdheid gehad om te komen op een tijdstip dat ik heb gevraagd. Dus als iedereen nu alstublieft zijn mond zou willen houden en luisteren naar wat de minister-president te zeggen heeft. U kunt straks repliceren. Dank u wel. Een klein beetje beleefdheid kan geen kwaad.

Alsjeblieft zeg, ga dan naar de koffiekamer als u het echt niet kunt laten.

Minister-president Jan Jambon: Voorzitter, dank u wel.

Waarom moesten er nu bijkomende maatregelen worden genomen? Wel, als het gaat over ziekenhuisopnames moeten we ook kijken naar de ontslagen, maar veel significanter is het cijfer van de intensieve zorgen. Half februari waren er 300 op intensieve zorgen, drie weken geleden waren er dat 400, eergisteren waren er dat 602, vandaag zijn het er 636. Je moet dat eens op een curve uitzetten, het is de vorm van een curve die we niet wensen. Daarom waren maatregelen noodzakelijk.

Natuurlijk, is er de situatie waarin we tot vandaag zaten, en elke maatregel die we nu nemen, zal pijn doen. Er zijn geen gemakkelijke maatregelen. Elke maatregel doet pijn. Daar zijn we ons zeer goed van bewust.

Mijnheer Rzoska en mijnheer Van Rompuy, als jullie terecht vragen welke ondersteuningsmaatregelen er zijn voorzien, dan is het evident dat we het bestaande ondersteuningsvehikel gaan verlengen voor de periode van deze maatregelen.

Waarover ik vandaag nog geen uitspraak ga doen – maar het staat volgende vrijdag zeker op de agenda van de regering –, is over de niet-essentiële winkels waar men op afspraak moet gaan winkelen. Dat is een beetje ertussenin. Ze moeten niet worden gesloten, maar iedereen weet dat ze ook niet de omzet zullen halen die ze normaal zouden halen. Ik wens het hen toe, misschien zal de omzetsdaling geen 60 procent bedragen, zoals we in ons Vlaams beschermingsmechanisme voorzien.

Sta me toe, na die maatregelen twee uur geleden te hebben genomen, dat we deze week nog klaarheid verschaffen over hoe dat in die specifieke omstandigheden zal gaan. Voor alle winkels en alle niet-medische contactberoepen die verplicht worden gesloten, zal het Vlaams beschermingsmechanisme verder lopen. We gaan dat verlengen zolang dat noodzakelijk is.

U hebt zonet met minister Weyts gedebatteerd over het onderwijs. Ik heb daar een deel van kunnen zien. Het standpunt van de Vlaamse Regering was om het onderwijs open te houden, ook volgende week, zeker volgende week. De voorstellen die op tafel lagen van het covidcommissariaat waren om alles dicht te doen, ook de kleuterscholen, en ook om de examens stop te zetten.

Ik heb een aantal dingen kunnen verhinderen. Maar de keuze waar ik op de duur voor stond, was bij ons standpunt blijven en dan moeten concluderen dat we geen maatregelen zouden nemen, of toch verantwoordelijkheid nemen. En dan spitste het zich vooral toe op het lager onderwijs. Want de middelbare scholen, zeker van het katholieke net, zijn met examens bezig, de tweede en derde graad zijn daar ook in afstandsonderwijs; daar was het minder prangend, denk ik. Voor het lager onderwijs betreur ik het, maar neem ik wel mijn verantwoordelijkheid. Want in deze omstandigheden buitenkomen en zeggen dat wij, de leiders van dit land, er niet in geslaagd zouden zijn om beslissingen te nemen over een pakket noodzakelijke maatregelen, omdat we vastgelopen zouden zijn op iets wat ik bijzonder belangrijk vind – de week onderwijs voor de lagere scholen –, dat was een verantwoordelijkheid, collega's, die ik niet wou dragen. Ik betreur het dat we dat er niet door gekregen hebben, maar ik ben wel blij dat we een globaal pakket aan stevige maatregelen hebben kunnen nemen en die nu ook doorvoeren, om zo de Britse variant van het virus onder controle te krijgen.

En is er perspectief? Natuurlijk is er perspectief. Als je ziet wat het effect van de vaccinaties is in de woonzorgcentra, bij de 85-plussers, dan kunnen we perspectief aan deze bevolking bieden. En dan ben ik natuurlijk vragende partij, net zoals iedereen, dat die vaccinaties doorkomen. Laat ze maar komen. Wij zijn klaar. We hebben in de 95 vaccinatiecentra in Vlaanderen bewezen dat we klaar zijn om dat aan te kunnen. Dus: laat ze maar komen. We gaan die vaccins zetten. En dat is natuurlijk de echte sleutel op de poort naar de vrijheid. *(Applaus bij de N-VA en Open Vld)*

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind het knap dat u nu al vanuit het Overlegcomité hier bent. Dus ik verwacht ook geen concrete antwoorden. U hebt een engagement gegeven. Het staat vrijdag op de ministerraad. Ik denk dat het belangrijk is dat de regering met een heel brede bril opnieuw kijkt naar het verlengen van de steunmechanismen.

Maar, collega's, er moet mij toch wel iets anders van het hart. Een van de grote lessen van de afgelopen dagen en weken is dat we moeten ophouden met allerhande meninkjes te verspreiden. Ik heb het echt wel gehad met de leerling-tovenaars die aan de kant staan, los van de wetenschap en van wat specialisten ter zake zeggen. Ik ben geen viroloog en ik kan me niet inbeelden dat hier op dit moment veel virologen in het halfrond zitten. Maar op het moment dat een wetenschap aangeeft dat het zo niet verder kan, dan handelt een bestuur. Dat is ook wat Mark Rutte gisteren in Nederland zei: 'Ik laat me leiden door hetgeen de specialisten ter zake zeggen.' Het is goed, minister-president, dat u daar mee de verantwoordelijkheid voor wilt nemen, maar ik hoop wel dat een aantal van uw ministers dan ook een stuk de oppositiemodus kunnen loslaten, want anders gaan we er zo echt niet geraken.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, op de PVDA en het Vlaams Belang na, zit elke partij in dit Vlaams Parlement in een of andere regering. Dus een woord van kritiek wordt hier blijkbaar niet meer getolereerd. Erger nog, men applaudisseert zelfs voor de eigen onkunde. Maar mag het na een jaar van falend beleid nog gezegd worden dat de track-and-trace nog altijd nergens staat, dat er nog altijd niet lokaal heel direct ingegrepen wordt, daar waar de broeihaarden zitten? Waarom lukt dat nog altijd niet? Mag het nog gezegd worden dat er een miljoen sneltesten aangekocht zijn en dat er daarvan ergens 600.000 in een kast liggen te rotten? Mag het nog gezegd worden dat er honderdduizenden vaccins ergens in een diepvriezer liggen? Waarom worden die

niet allemaal ingezet? Frank Vandenbroucke zei in november vorig jaar: 'De vaccinatiecampagne gaat lukken, anders mag u op mij schieten.' Mochten vandaag de ogen van boze mensen kogels zijn, zou Vandenbroucke dat geen tweede keer zeggen. Als er één ding niet vooruit gaat, dan zijn het wel de vaccinaties. Ook vorig jaar zei Vandenbroucke in de eerste golf: 'Winkels vormen eigenlijk geen groot risico, we wilden vooral een schokeffect creëren.' Wel, vandaag gaat men opnieuw een schokeffect creëren, mensen van Open Vld, op de kap van de moegetergde kleine zelfstandigen. Terwijl Merkel in Duitsland, minister-president, haar paaslockdown terugdraait na massale kritiek van de bevolking, kiest men in dit land wel voor het zwakgebod van de lockdown, die alleen maar een erkenning is van uw eigen falen.

Ministers breken hun beloftes. Perspectieven worden niet gehaald en de bevolking wordt gestraft voor het falen van hun regeringen.

Minister-president, ik tolereer dat niet meer. Neen, het is niet alleen uw verantwoordelijkheid, maar het is ook uw verantwoordelijkheid en het is zeker niet de verantwoordelijkheid van mensen die nu al een jaar lang getergd worden door opeenvolgende lockdowns en onaanvaardbare avondklokken.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): De cijfers zijn jammer genoeg wat ze zijn. De minister-president heeft ze daarnet gegeven voor de bezetting op intensieve zorg. Het is al bijna een exponentiële stijging, als ik die cijfers daarnet heb gehoord, dus er moest worden ingegrepen want het virus is overal. Het cijfer stijgt op het werk, het stijgt op school en in gezinsverband, en daarom moest er overal worden ingegrepen. Anders krijg je een soort van waterbedeffect waarbij je op de ene plaats begint te duwen tot de andere plaats omhooggaat. Dat ging niet. Je moest overal ingrijpen en dat is wat de regering ook heeft beslist.

Minister-president, mijn vraag is heel eenvoudig de volgende. Normaal gezien worden er modellen gemaakt: welk effect zullen de maatregelen die men neemt hebben. Wat is de voorspelling van deze maatregelen na de volgende vier weken? Tot welk niveau zouden we kunnen zakken zodat we een idee kunnen hebben wat dat kan betekenen om de mensen toch enig perspectief te geven?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): De cijfers gingen inderdaad de verkeerde richting uit en ik heb daarnet ook gezegd dat we de maatregelen die nu worden aangekondigd, zullen volgen. De bevolking zal haar verantwoordelijkheid nemen, maar ik heb er een probleem mee dat hier een sfeer wordt geschetst van alles gaat goed en eigenlijk kunnen we er niets aan doen. Alles gaat goed. Wat de regering doet, is allemaal in orde. (*Rumoer*)

Ik heb de minister-president daarnet horen zeggen dat de vaccinaties goed lopen en het contactonderzoek ook. Het loopt allemaal goed. Laten we het eens hebben over de vaccinaties die goed lopen. U gaat niet in op uw eigen verantwoordelijkheid en wanneer er daarop wordt gewezen, dan noemt men dat populisme en noemt men dat roepen vanaf de kant. Maar we geven hier iedere week in het parlement concrete voorstellen om de crisis beter aan te pakken en we staan iedere dag op het terrein om met onze eigen handen mee te doen. Dus ik pik dat populisme niet. Ik pik dat niet van het aan de kant staan.

Laten we eerlijk zijn als het over het contactonderzoek gaat. Het loopt niet goed. We slagen er niet genoeg in om die clusters op te sporen. Ik neem die verwijten van populisme niet, want iedere dag doen we in onze praktijk het contactonderzoek zelf en dat werkt wel.

Als het gaat over de vaccinaties, stelden we een jaar geleden al voor om op te passen met die patenten. We zijn nu een jaar later en we zitten die farmareuzen nog altijd op onze knieën te smeken om ons toch maar wat vaccins te brengen. Daar wordt geen actie ondernomen. Degene die aankomen, staan daar. Ondertussen zijn er meer dan twee weken tussen de levering van het vaccin en het moment dat de spuit wordt gezet. Noemen jullie dat goed bezig zijn met de vaccinaties? Ik niet. We vinden dat met niet goed bezig is met de vaccinaties als er 600.000 vaccins in de koelkast liggen.

Ten slotte: over de werkvloer hoor je niets. De helft van de bedrijven die worden gecontroleerd, zijn niet in orde met de coronamaatregelen en 95 procent van de bedrijven waar inbreuken worden vastgesteld, krijgen een schriftelijke waarschuwing. Ik ken iemand die 4000 euro boete heeft gekregen en drie maanden effectieve celstraf omdat hij 's avonds over straat liep zonder mondkap.

De voorzitter: Kunt u afronden?

Jos D'Haese (PVDA): Wie in een bedrijf zijn werknemers in gevaar brengt, komt ervan af met een schriftelijke waarschuwing, beste collega's. Minister-president, bent u van plan om daarvoor meer maatregelen te treffen?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Dank u, minister-president. U hebt heel helder geschetst waarom de maatregelen genomen moesten worden. De opnames in intensieve zorgen stijgen. U hebt ook aangehaald dat elke maatregel pijn doet. Collega's, ik vraag me opnieuw af of jullie nu echt denken dat er politici zijn die zo masochistisch zijn dat ze graag met lockdowns, met maatregelen, met beperkingen komen. Denk je nu echt dat dat deugd doet en ons leven gemakkelijk maakt? Integendeel. Dat zijn de moeilijkste beslissingen die er vandaag genomen moeten worden. Ik wil u, minister-president, prijzen voor uw optreden en ook voor het verdedigen van de maatregelen die collectief genomen zijn.

Ik heb een kleine opmerking. U hebt gezegd – ik heb het goed gelezen – dat we hier samen door moeten. Het is nu vier weken volhouden om iedereen over de streep te krijgen. Ik denk dat die vier weken gemakkelijker door te komen zijn als er een goed zicht is op de vaccinaties. U hebt ook aangehaald dat dat het lichtpunt is: de vaccinaties stijgen.

Collega's, ondertussen is de vaccinatiegraad in ons land bij de hoogste van onze buurlanden in West-Europa. Minister-president, kunt u ons en ook de mensen thuis heel helder uitleggen hoe het zit met die 600.000 vaccins die zagezegd in de koelkast liggen en wat zijn de vooruitzichten op de vaccinaties? Kunt u misschien ook minister Beke vragen om nog transparanter te communiceren over de vaccinatiestrategie zodat ook de ouders en mensen thuis ook weten hoeveel geduld ze moeten hebben en waarom wie wel en wie niet vandaag gevaccineerd wordt?

Ik ben er oprecht van overtuigd dat met die helderheid en volgehouden stugheid die ons, Vlamingen, eigen is, we inderdaad die vier weken zo goed mogelijk zullen kunnen overbruggen. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Minister-president, het is goed dat u de ernst van de situatie inziet. Het is ook goed dat het Overlegcomité versneld is samengekomen, dat was absoluut nodig. En ja, wat net is beslist, zijn moeilijke maatregelen maar het Overlegcomité doet wat moet gebeuren. En ik hoop dat u ook minister Weyts daarvan kunt overtuigen. Want collega's, na de eerste golf hebben wij een belofte gedaan die we wat ons betreft nooit ofte nimmer mogen

breken: eerst onze kwetsbare mensen, eerst ons zorgpersoneel. Daar gaat het over, daar moet het over gaan. En mijnheer Janssens, als ik dan het Vlaams Belang bezig hoor, terwijl het aantal besmettingen pijlsnel stijgt en dagelijks opnieuw meer dan 250 mensen in het ziekenhuis worden opgenomen en opnieuw mensen te horen krijgen dat ze geen zorg zullen krijgen, dat die wordt uitgesteld omdat er geen plaats meer is, dan kan ik enkel concluderen dat ons zorgpersoneel niet uw zorg is.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister-president, ik vind dat u een heel heldere uitzetting hebt gegeven over wat er deze voormiddag is gebeurd. En ik vind het ook goed dat de bevolking transparantie krijgt over welke regering wat heeft verdedigd aan de onderhandelingstafel. En ja, u bent daarin heel helder geweest en u hebt gezegd dat u het onderwijs veel liever open had gehouden. Maar neen, het zou niet verantwoordelijk geweest zijn om als enige regering aan die tafel van het Overlegcomité alle nodige maatregelen om het virus tegen te houden, daarom te blokkeren. Ik denk dat u er goed aan doet om transparant te zijn maar dat u ook uw verantwoordelijkheid neemt en uiteraard de beslissingen van het Overlegcomité zult uitvoeren.

De cijfers dwingen ons inderdaad om maatregelen te nemen. En wat er vandaag is beslist, is een knauw voor heel veel mensen. Financieel bijvoorbeeld voor de kappers die opnieuw moeten sluiten. Psychologisch voor leerlingen die niet naar school kunnen gaan. Organisatorisch voor ouders die moeten telewerken en tegelijkertijd op hun kroost moeten passen.

Minister-president, mijn vraag aan u is heel duidelijk. U hebt zich met uw regering in het verleden al heel wendbaar en snel getoond in het uitwerken van de steunmaatregelen. Wij kijken uit naar wat u vrijdag op tafel zult leggen om ervoor te zorgen dat op zijn minst de financiële pijn die deze maatregelen veroorzaken, kan worden gemilderd.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, ik dank jullie voor jullie bijkomende commentaren en vragen.

Wat de vaccinaties betreft, liggen in Vlaanderen geen honderdduizend vaccins in de diepvries. Er is een zekere buffer omdat we weten, en daar is toch iedereen het over eens, dat er speling zit tussen de prognose van de leveringen en de realiteit van de leveringen, en altijd in de verkeerde richting. We leggen dus een zekere buffer aan omdat we niet willen meemaken dat 35 dagen na de eerste prik met Pfizer of drie maanden na de eerste prik met AstraZeneca, die tweede prik niet kan worden gezet en dus ook die eerste prik waardeloos is. Om dat te vermijden, houden we een buffer aan, mijnheer Janssens. Dat is een verzekeringspremie. En nu mag u het daar niet mee eens zijn maar er bestaat wel een brede consensus over om dat te doen. En dat zullen we ook blijven doen.

Wat de vaccinatiestrategie betreft, zijn de rusthuizen zo goed als afgerond. Dat is nog niet volledig afgelopen omdat er in een aantal rusthuizen een uitbraak van het virus was en men moest wachten tot dit opnieuw onder controle was om te kunnen vaccineren. De eerstelijnszorg is zo goed als afgerond. De collectiviteiten buiten de woonzorgcentra, dus de gehandicapteninstellingen, zijn zo goed als afgerond. We zitten nu dus in de fase waar de 65-plussers massaal worden uitgenodigd.

We zijn begonnen met de 85-plussers, en zo gaan we leeftijdsgewijs naar beneden. Wat is daarvan de logica? Hoe ouder, hoe kwetsbaarder men is. Dat is

de logica die daarachter zit. Vanaf volgende week gaan de uitnodigingen naar buiten voor de – vreselijke term – personen met comorbiditeit. Dat zijn mensen met een bijkomende aandoening. Die uitnodigingen gaan volgende week naar buiten, en veertien dagen later beginnen we aan die vaccinatie. In het huidige leveringsschema – ik spreek met twee woorden en ik hou hout vast – zit Johnson & Johnson nog niet bij. We weten van Johnson & Johnson dat het vaccin wel goedgekeurd is, maar dat ze nog geen leveringsprogramma gekregen hebben. Dus zij zitten er nog niet bij, en we kijken er allemaal naar uit dat ze erbij komen. Met de schema's van levering die we vandaag hebben, zullen we die fase afgerond hebben in de tweede helft van mei, eerder het einde van mei. Dat is de fase waarin we kunnen zeggen dat de meest kwetsbaren nu gevaccineerd zijn. Dat is dus ook de fase waarin je kunt zeggen dat de druk op het gezondheidssysteem door covid wel helemaal onder controle zal zijn, en dat we stilaan naar echte versoepelingsmaatregelen en een terugkeer naar een gewone manier van leven kunnen gaan.

Zo zit de vaccinatiestrategie dus ineen. Over de leveringen spreek ik dus met twee woorden. Tot nu toe zijn de ervaringen daarmee niet gunstig. Wanneer we ze binnen krijgen, geven we de vaccins, maar we houden er wel altijd een ijzeren stock op na, zodat we niet het probleem krijgen dat we stilvallen.

'De schuld van de mensen', zegt u, mijnheer Janssens. Hebt u één iemand, die verantwoordelijkheid neemt, horen zeggen dat we maatregelen nemen door de schuld van de mensen? De kappers gaan niet dicht omdat de kappers hun job slecht doen. De winkels gaan niet op afspraak open, omdat de winkels hun job slecht doen. Dat alles gebeurt omdat we weten dat het virus zich verspreidt door het veelvuldig hebben van contacten. We moeten de contacten dus limiteren tot de essentiële contacten. Dat is de opgave. Mensen die vandaag 'slachtoffer zijn van de maatregelen', dat zeg ik hier publiek, voor iedereen die het wil horen: dat is geen beschuldiging van die mensen. Dit zijn bewarende maatregelen om het aantal contacten tot een minimum te beperken. Leg ons dus niet in de mond dat wij mensen beschuldigen. Ja, ik geef mensen de schuld. Sommigen die de regels flagrant met voeten treden: die geef ik de schuld. Mensen die foto's op Facebook zetten om te tonen dat ze op dit moment toch ergens vakantie aan het nemen zijn in het buitenland: die geef ik de schuld. We vragen met aandring om dat niet te doen. We verbieden het zelfs om dat te doen. Mensen die het niet te nauw nemen met de regeltjes, dat is iets heel anders dan de hele groepen aan wie we nu vragen om mee een inspanning te doen. Dus het beschuldigen van mensen die hun job naar behoren gedaan hebben, maar die – doordat we het aantal contacten moeten beperken – spijtig genoeg zullen lijden onder de maatregelen, dat is absoluut niet aan de orde.

Mijnheer D'Haese, als er mensen, bedrijven, instellingen of organisaties in de fout gaan, dan moeten die daar natuurlijk op aangepakt worden. Daar heb ik geen enkel probleem mee. We zullen nagaan waar we ter zake een tandje kunnen bijsteken. Want het is stilaan toch ongelooflijk dat we vandaag nog altijd moeten vaststellen dat er zoveel overtreders van de regels zijn. Dus als het gaat over overtreders – of dat nu bedrijven zijn, of individuen – dan hebt u in mij een partner om die aan te pakken. Dat is nogal evident, denk ik.

Dan was er de vraag over de modellen om prognoses te maken, en tot waar we kunnen zakken. Wel, Niel Hens van de Universiteit Hasselt (UHasselt) is zijn modellen aan het aanpassen op basis van de maatregelen die we nemen. We zullen daar eerstdaags de prognoses van krijgen. Ik heb daar nu geen exact antwoord op, maar die modellen worden nu aan de maatregelen aangepast, en dan zullen we de prognose kennen.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister-president, ik besef dat het absoluut geen gemakkelijke beslissing was, die u mee hebt genomen op het Overlegcomité. Maar, collega's, ik zou toch willen afsluiten met een oproep. We zitten allemaal samen in het bad. We zitten écht allemaal samen in het bad. Mensen kunnen veel verdragen, minister-president, maar ze verwachten in een crisis wel leiderschap. Ik moet zeggen dat de Vlaamse Regering op dat punt de afgelopen weken niet altijd de beste beurt heeft gemaakt. Ik hoop dat u dat ook erkent. We hebben een minister gehad – hoe zal ik het zeggen – die zich heel ontgoocheld heeft getoond na het Overlegcomité van vorige vrijdag. We hebben een minister gehad, daarnet nog, die zelfs openlijk schiet op de beslissing van het Overlegcomité.

Diezelfde minister vond dat er prioriteit moest worden gegeven aan vaccins voor leerkrachten, waarop minister Beke zich geroepen voelde om duidelijk te maken dat hij niet zou afwijken – en terecht – “van die vaccinatiestrategie.

We moeten echt met z'n allen aan één zeel trekken. Ik reken op u, minister-president, om ervoor te zorgen dat die Vlaamse Regering met één stem spreekt. Dat is ook wat de mensen verwachten en wat ze nodig hebben. We moeten schouder aan schouder, met álle overheden – want dit gaat niet enkel over Vlaams versus federaal, dit gaat ook over lokale en andere besturen, die voortdurend proberen om een gezondheidscrisis onder controle te krijgen – met één stem spreken. Schouder aan schouder, om die gezondheidscrisis onder controle te krijgen. Ik zou zeggen: beleid is wat we nodig hebben, en geen meninkjes.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Collega Rzoska, u kunt misschien veel van mij verwachten, maar niet dat ik met u in hetzelfde bad ga zitten.

Minister-president, als u woorden van lof krijgt van Open Vld, dan moet u zich misschien vooral zorgen beginnen te maken. Want dat betekent vooral dat men u heeft waar men u wil, en dat is onder de knoet van Alexander De Croo. Maar dat geheel terzijde.

Want, minister-president, een jaar geleden, bij de eerste lockdown, was er een algemeen draagvlak bij de bevolking. Die crisis was nieuw, het aantal overlijdens was zeer hoog. Nu zitten we in een andere situatie. Regeringen hebben al een jaar de tijd om gepaste maatregelen te nemen en er zijn vaccins. Toch kiest men, uit angst, uit wanhoop of uit wat dan ook, opnieuw voor een strenge lockdown. Alweer een maand waarin de economie klappen krijgt, waarin mensen hun broodwinning wordt afgenomen en waarin het mentale welzijn verder afglijdt.

Tegelijkertijd stellen we vast dat de geloofwaardigheid van u, van premier De Croo, van minister Vandenbroucke echt op een absoluut vriespunt zit. Want je kunt perspectief en vrijheid niet eindeloos herhalen zonder het ook effectief waar te maken in de realiteit, zonder uw gemaakte beloftes te realiseren. Dus zijn mensen boos en zijn ze teleurgesteld. Ik begrijp en deel hun boosheid en teleurstelling. Net omdat de geloofwaardigheid van de verantwoordelijke ministers zo diep is gezakt, zal de bereidheid om de maatregelen na te leven alleen maar verder afnemen. Dan kan het weer helemaal van voren af aan beginnen. Dan is de conclusie dat, in plaats van een crisis te bestrijden, de regeringen in dit land alleen maar rondjes draaien in een vicieuze cirkel. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister-president, de komende weken is het natuurlijk vooral belangrijk om standvastig de vaccinatiestrategie, die we zijn overeengekomen, uit te rollen. Dat hebben we vorige week gedaan, door niet te pauzeren wanneer de rest van Europa wel gepauzeerd heeft, en dat te doen op

basis van wetenschap en wetenschap alleen. Het gevolg daarvan is dat we ondertussen als Vlaanderen net boven het Europees gemiddelde zitten wat betreft de vaccinatiegraad. We zitten bóven het Europees gemiddelde wat dat betreft, beste collega's, en niet eronder.

Als we de komende weken dankzij de vaccinatie die curve zo snel mogelijk willen doen dalen, dan moeten we prioritair blijven inzetten op ouderen en op kwetsbaren. Iedereen heeft daar belang bij. Iedereen. Want elk vaccin dat we geven aan iemand anders dan een oudere of kwetsbare, zorgt ervoor dat de curves minder snel dalen.

Voor de mensen die nog niet kunnen worden gevaccineerd, moeten we in de komende weken vooral werk maken van het uitrollen van de snel- en de zelftesten. Ik heb begrepen dat er, behalve het Overlegcomité, ook nog een aantal overlegmomenten zijn geweest om op dit punt de komende weken echt tastbare vooruitgang te boeken. Dat is essentieel als we willen dat dit pakket aan maatregelen er over vier weken, na Pasen, voor zorgt dat er echt licht aan het einde van de tunnel kan zijn.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister-president, ik dank u voor de verdere toelichting. Ik wil nog even terugkomen op iets wat u daarnet zei. Want, minister-president, er zijn heel wat landen in de wereld die de pandemie wel plat hebben kunnen kloppen. U noemt dat sprookjesboeken. Maar ik zal eens voorlezen uit úw sprookjesboek. De avondklok ging tijdelijk zijn; de tweede lockdown zou er nooit komen; de kappers zouden nooit meer sluiten; de scholen zouden nooit meer sluiten; het contactonderzoek ging op 11 mei 2020 helemaal in orde zijn – we zijn nu een jaar verder – en de vaccinatiestrategie ging klaar zijn om volledig van start te gaan. We zien vandaag dat men zelfs de brieven niet op de juiste manier verspreid krijgt. Dát zijn pas sprookjes.

En het probleem is, minister-president, dat de mensen... *(Opmerkingen van minister-president Jan Jambon)*

Minister-president, vorige week zijn er geen brieven uitgestuurd door een softwareprobleem. Deze week zijn er te veel brieven uitgestuurd door een softwareprobleem. Het gevolg, minister-president, is dat mensen vandaag naar vaccinatiecentra bellen en dat ze geen afspraak kunnen maken omdat er geen vaccins zijn.

Dat is de chaos vandaag op het terrein van de vaccinatiestrategie, heel concreet voor de mensen die de moeite doen om zich te laten vaccineren. Minister-president, het probleem is dat de mensen die sprookjes van jullie niet meer geloven en dat dit parlement er hier zelf voor zit te applaudisseren. Zoek maar eens iemand buiten dit parlement om dat allemaal te gaan uitleggen. Zoek maar eens iemand buiten het parlement die daarvoor wil applaudisseren. Laat het duidelijk zijn, ik roep iedereen op om deze maatregelen te volgen, ook al zijn ze moeilijk en ook al hadden ze vermeden kunnen worden. Maar ik roep ook de verschillende regeringen in dit land op om ook hun politieke verantwoordelijkheid te nemen en de dijken tegen dit coronavirus eindelijk hoog genoeg op te bouwen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

Minister-president, mag ik u nogmaals danken omdat u prioriteit hebt gegeven aan het Vlaams Parlement en zo spoedig mogelijk naar hier bent gekomen.

ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de nieuwe richtlijnen van Kind en Gezin voor buitenschoolse opvang

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, collega's, minister, mijn vraag had ik ingediend in de hoop dat ze nog iets anders zou kunnen worden gesteld, maar de vraag die ik op dit moment het meeste krijg, is: wat met onze kinderen wanneer het onderwijs dichtgaat? Wie gaat onze kinderen opvangen? En waar?

Recent zijn de maatregelen in de buitenschoolse opvanginitiatieven aangepast naar hoeveelheid, het niet mengen van bubbels en het niet door elkaar brengen van verschillende scholen in een opvanginitiatief. Virologisch is dat absoluut juist. Zelfs het opvangen van de kinderen voor en na school op de scholen waar ze schoollopen, waren maatregelen, net met de bedoeling dat ze niet zouden mengen. Minister, ik denk dat dat op dat moment goede maatregelen waren.

Maar door de beslissingen van het Overlegcomité zitten we natuurlijk in een andere situatie. We stellen vast dat in de paasvakantie heel wat initiatieven van jeugdbewegingen en van de jeugdsector worden teruggedroefd en dat de plus-twaalfjarigen maar ook de mintwaalfjarigen niet mogen overnachten, dat er groepen van tien moeten zijn en dergelijke meer. Dus is mijn vraag heel concreet: op welke manier zal de opvang worden georganiseerd, zowel de week voor de paasvakantie als tijdens de paasvakantie? Hoe kunnen we die opvang organiseren voor de mensen die niet kunnen telewerken, die in de zorg staan in de ziekenhuizen op intensieve zorgen waar men momenteel meer mensen binnenkrijgt, weliswaar veilig want als we alle kinderen opnieuw naar school laten gaan dan is het wat raar dat we ze ook niet ineens lesgeven als ze er toch zouden zijn. Dus, minister, hoe gaan we de opvang veilig organiseren voor iedereen die opvang nodig heeft?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Dank u wel, collega Daniëls, voor deze vraag. De kinderopvang is inderdaad ontzettend belangrijk voor mensen om te kunnen gaan werken, mensen die buitenshuis moeten gaan werken, die in de zorg werken, die essentiële functies vervullen die ze thuis niet kunnen vervullen. Soms ook voor mensen die verplicht telewerk moeten doen, maar dat niet kunnen wanneer er kinderen rondlopen. Dus moeten we zorgen voor die kinderopvang.

Het Overlegcomité heeft vandaag beslissingen genomen die een impact hebben op de kinderen. Daarom wil ik aan de ene kant een oproep doen en aan de andere kant, samen met minister Somers, een voorstel doen.

Wat de oproep betreft: door de beslissingen die vorige week al zijn genomen in verband met de kampen in de paasvakantie, is de druk op de kinderopvang groter geworden. Tegelijkertijd zien we ook dat de besmettingen stijgen, soms ook in de kinderopvang. De eerste oproep die ik zou willen doen is aan die mensen, die ouders, die vaders en moeders die de komende weken hun kinderen thuis kunnen opvangen: vang hen alstublieft thuis op. Dat is mijn eerste belangrijke boodschap.

Dat creëert ruimte voor die ouders die dat niet kunnen, die moeten gaan werken in een ziekenhuis of in een woonzorgcentrum, die moeten gaan werken omdat de huisvuilophaling moet gebeuren enzovoort. Daarvoor moeten we inderdaad voor die kinderopvang zorgen.

We zullen samen met collega Bart Somers een initiatief nemen om noodopvang te organiseren, net om te vermijden dat die kinderen waar dan ook geplaatst

worden. Het is vandaag geen goede zaak om kinderen naar de grootouders te sturen. Kijk maar naar de besmettingscijfers. En dus moeten we die noodopvang organiseren. De Vlaamse Regering heeft dat de vorige keer ook gedaan. We zijn bezig met het actualiseren van hetzelfde plan, om dat in de komende dagen opnieuw uit te rollen. Collega Bart Somers en ikzelf zullen daar op korte termijn een voorstel voor formuleren.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Dank u wel, minister. Ik wil oproepen om daar vaart achter te zetten, want mensen proberen zich te organiseren. Het klopt inderdaad dat het geen goede zaak zou zijn om die kinderen naar de grootouders te sturen. Want als we naar de leeftijdspiramide kijken, zien we dat de grootouders niet de 85-plussers zijn die gevaccineerd zijn of die we aan het vaccineren zijn, maar dat het eerder vijfenvijftigers en zestigers zijn. Die oproep is dus absoluut juist, volgens mij.

U zegt dat maximaal geprobeerd moet worden om de kinderen thuis op te vangen. Ik denk dat we dat kunnen vragen, maar we weten ook allemaal dat dat niet evident is. Dus kom ik terug tot mijn vraag over vaccinatie, die ik in het verleden ook heb gesteld. Het Overlegcomité heeft beslist om de kinderopvang, die momenteel in de tweede reservegroep zit, maar ook het kleuteronderwijs, open te houden. Hebben we toch geen mogelijkheid om te schakelen, om die mensen ook maximaal te beschermen?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik kan collega Daniëls alleen maar bijtreden in dezen – dat gebeurt niet altijd. Ik denk dat heel veel ouders inderdaad een diepe zucht zullen slaken. De nieuwe maatregelen houden drie weken puzzelen en ploeteren in, en op korte termijn het roer omgooien. Minister, wat we zeker niet mogen doen, is deze problemen doorschuiven naar steden en gemeenten. Ik denk dat voor de organisatie van de opvang tijdens de paasvakantie – nu de kampen niet doorgaan en er een extra week thuisonderwijs, of wat het ook zal worden, komt – iedereen heel snel zal moeten kunnen schakelen. Ik denk dat het belangrijk is dat er snel, maar heel snel, minister, richtlijnen komen en extra ondersteuning voor de steden en gemeenten die nu de organisatie van die buitenschoolse opvang een beetje 'op hun kap' krijgen. Minister, kunt u al concreter zijn? Hoe zal die ondersteuning eruitzien? Wat wordt precies gevraagd van de steden en gemeenten?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik kan uw boodschap enkel maar onderschrijven. Ik denk, als we onze kinderen zoveel mogelijk kunnen thuishouden, dat we dat ook moeten proberen. Natuurlijk – u zegt het zelf – zijn er heel wat mensen die essentiële beroepen uitoefenen of telewerken. Ik heb zelf twee kleine kinderen en weet dat dat absoluut niet evident is. Ik denk dus dat het heel belangrijk is om heel snel perspectief te bieden, zodat mensen kunnen plannen. Ik denk dat het heel goed zou zijn als er noodopvang ingericht wordt. We hebben dat in de voorbije golven ook gedaan. Ik denk dat het heel belangrijk is dat u inderdaad in overleg zult gaan met de lokale besturen om dat op een zo goed mogelijke manier te organiseren.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, ik begrijp er niks meer van. Eerst werd er beslist om de scholen te sluiten. Gisteren nog werd u door Kind en Gezin geadviseerd om de mensen af te raden om hun kinderen naar de buitenschoolse

opvang te brengen. Wie verzint die onzin toch allemaal? Hoe kunt u dat allemaal nog uitleggen, dat de scholen dichtgaan, dat de kleuterjuffen wel moeten blijven werken en dat de kleuterjuffen die een kind hebben in het lager onderwijs, nergens terecht kunnen met hun kind? Mensen die thuis werken, kunnen nergens met hun kinderen terecht. De druk om te werken wordt alleen maar verhoogd. Anderzijds moet men zijn kinderen maar steken waar ik het denk. Zo begin ik er stilaan over te denken. Hoe kunt u dat allemaal nog verklaren? Het wordt dringend tijd dat u werk maakt van een vaccinatiestrategie die prioritair werk maakt van kinderverzorgers en onderwijzers.

Het wordt dringend tijd dat u werk maakt van een vaccinatiestrategie die prioritair werk maakt van de kinderverzorgers en de onderwijzers, en dat u werk maakt van sneltesten. Want u kunt het land sociaal en economisch toch niet blijven lamleggen? Dat lukt toch niet, dat is toch geen werk? U moet dringend werk maken van een goede snelteststrategie en een vaccinatiestrategie die werkt, en die de prioriteit bij de actieve beroepsbevolking legt. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Er stellen zich nu natuurlijk heel wat ouders vragen over kinderopvang de volgende weken. Het is natuurlijk ongelooflijk belangrijk dat die kinderopvang ook op een veilige manier georganiseerd wordt. Minister, in die zin kunnen wij wel begrijpen dat ouders die de mogelijkheid hebben om hun kinderen thuis te houden, gevraagd wordt om dat ook zoveel mogelijk te doen. Maar dat lukt natuurlijk niet voor iedereen. Voor mensen in de zorgsector of mensen in andere essentiële beroepen lukt dat niet, en daar moet de kinderopvang zeker voor openstaan.

Maar ik wil ook een lans breken voor kwetsbare kinderen. Want we weten dat sommige kinderen ook opgroeien in heel moeilijke situaties. En spijtig genoeg heeft corona de druk ook verhoogd, en zien we steeds meer onveilige situaties. We moeten ook die kinderen de hand reiken om naar de kinderopvang te komen. We weten dat ouders zelf niet de vraag zullen stellen naar kinderopvang vanuit hun kwetsbaarheid.

Minister, hoe zult u, samen met de OCMW's, de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) en het geïntegreerd breed onthaal, ook nu inspanningen leveren om die kinderen te bereiken die kwetsbaar zijn, zodat ook zij in de kinderopvang terecht kunnen?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Ik maak me, net zoals een aantal collega's, ook wel wat zorgen over de draagkracht van jonge gezinnen om dit opnieuw op te vangen. Ik denk dat dat ook een bekommernis is die u deelt, minister. Heel veel ouders zijn al een tijdje aan het plannen hoe ze de paasvakantie rondkrijgen zonder de kinderen naar de grootouders te sturen. Want dat is inderdaad wat we moeten vermijden. En ik denk dat ook heel veel lokale besturen zich daarrond aan het organiseren zijn. Er was al wat ongerustheid bij de lokale besturen omdat ze die nieuwe richtlijnen van Kind en Gezin, die volgens mij wel goed in elkaar zitten, eigenlijk pas vrij recent gekregen hebben. Ze hadden dus weinig tijd om de paasvakantie voor te bereiden.

Maar nu komt er natuurlijk nog een week bij. Het zal zowel voor de ouders als voor de lokale besturen een enorme uitdaging worden om er op drie dagen tijd voor te zorgen dat er volgende week ook iets staat rond buitenschoolse kinderopvang. Want dat zal de realiteit zijn voor de lokale besturen.

Minister, ik heb een concrete vraag voor u. Zullen de richtlijnen die Kind en Gezin al geformuleerd heeft, nog worden aangepast aan de nieuwe situatie? En zullen die nu ook vanaf volgende week al ingaan? Hoe slagen we erin om op drie dagen tijd in al die gemeenten in Vlaanderen de buitenschoolse kinderopvang georganiseerd te krijgen, op een veilige manier?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, voor alle duidelijkheid: de kinderopvang blijft open. Maar de kinderopvang is ook onderhevig aan het stijgend aantal besmettingen waar we in onze samenleving in zijn geheel mee worden geconfronteerd. En dat betekent dat we dus ook in de kinderopvang een aantal maatregelen moeten nemen die de capaciteit beperken en die zorgen voor striktere veiligheidsvoorschriften.

Collega Daniëls zei het al: door de beslissing van vorige week zijn er meer aanvragen gekomen voor kinderopvang. Daarom vraag ik dat de ouders die er de komende weken in slagen om hun kinderen zelf thuis op te vangen, ze ook effectief thuis opvangen. Op die manier maken we capaciteit vrij voor de ouders die daar om de een of andere reden niet in slagen, omdat ze een job hebben waarmee ze essentiële diensten verrichten in de zorg, bij de politie, of waar dan ook. Dat is wat ik zeg.

Ten tweede zal ik samen met collega Somers heel binnenkort een voorstel brengen om de noodopvang te organiseren waar nodig, om op die manier extra opvang te organiseren, in kleine vaste groepen en op alternatieve locaties. Zodoende kunnen we daar een antwoord op hebben. En daarvoor rekenen we, samen met minister Somers, op die lokale besturen. Het zal een en-en-verhaal zijn: we zullen dat samen met de collega van Onderwijs doen, samen met de lokale besturen, samen met de kinderopvang. Zo kunnen we dit organiseren.

Inderdaad, we zien het probleem, we erkennen het probleem, en we willen op deze manier ook een antwoord geven. Het is ook voor een stukje een kwestie van solidariteit. Daarom vraag ik de ouders die erin slagen om dat zelf te doen, om dat ook echt te doen. Op die manier creëren we capaciteit en maken we capaciteit vrij voor de ouders die daar niet in slagen. Ik hoop dat iedereen dat op een goede manier weet af te wegen. En dan ben ik er ook van overtuigd dat we dat met alle actoren op een goede manier kunnen organiseren, zoals we dat ook tijdens de vorige vakantie hebben gedaan.

Daar zal ik samen met collega Somers en de andere collega's in de Vlaamse Regering heel snel op inzetten, voor de noodopvang van deze kinderen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, dank u wel. U spreekt telkens opnieuw over essentiële beroepen. Ik wil toch opmerken dat heel veel beroepen essentieel zijn. Ook de persoon die in het grootwarenhuis aan de kassa staat, is essentieel. Er zijn ook heel wat mensen die moeten gaan werken omdat het inkomen essentieel is. Ze hebben een lange technische werkloosheid achter de rug, dus ze hebben die centen nodig. Vandaar mijn oproep en die van mijn fractie om 'essentiële beroepen' zeker niet te nauw te omschrijven, zodat iedereen die er nood aan heeft, daar ook terecht kan. Ik blijf ook mijn oproep herhalen in het kader van de vaccinatiestrategie. Als het kleuteronderwijs en de kinderopvang inderdaad open blijven, zoals u zegt, neem die mensen dan ook alstublieft mee in de vaccinatiestrategie, want zij blijven werken en komen in contact met al die kinderen en al die mensen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de beslissingen van de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid inzake de teststrategie

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, we zitten al één jaar in deze situatie. We hebben er vandaag al veel over gesproken, maar de maatregelen die vandaag zijn genomen, zijn heel verregaand. Om ons daaruit te trekken, hebben we drie fronten nodig. Ten eerste is er het testen en traceren. Het systeem kan nog beter, maar na veel vallen en opstaan staat er wel een systeem op poten. Ten tweede zijn er de vaccinaties. We vaccineren redelijk snel, maar dat is binnen de slak die Europa heet. Ten derde zijn er de sneltesten en zelftesten. Minister, mijn oproep aan u is de volgende: we moeten stoppen met het betuttelen van onze burgers. Als je een Predictor-stick kan lezen, dan kan je ook een sneltest afnemen. Ik begrijp niet waarom het vandaag nog altijd niet mogelijk is om die testen gehomologeerd te hebben, zodat burgers die sneltest, die dan een zelftest is, in een apotheek kunnen kopen, om die dan zelf te kunnen afnemen. In Frankrijk zijn ze er midden september mee begonnen, in Italië in september van vorig jaar en in Duitsland ook in het najaar. Daar worden in ongelooflijk groten getale sneltesten ingezet, en dat is een van de wegen naar de vrijheid.

Vorige week was er discussie binnen de Interministeriële Conferentie en is er geen beslissing genomen over die sneltesten. Ik heb begrepen dat er ook deze week over dat punt is gediscussieerd en dat er nog altijd geen beslissing is. Minister, ik vind het ongelooflijk dat we dat nog altijd niet kunnen gebruiken, dat die sneltesten hier ondertussen stof liggen te vergaren. Hoe zult u ervoor zorgen dat uw federale collega van Volksgezondheid eindelijk het wettelijk kader aanpast, zodat die sneltesten snel kunnen worden ingezet en een van de opties worden om ons uit de penarie te halen waarin we vandaag zitten?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, u weet dat de Vlaamse Regering een tijdje geleden al sneltesten heeft aangekocht. We hebben die ingezet in onze woonzorgcentra. We hebben die ook willen inzetten bij onze bedrijven. U weet dat er aanvankelijk veel weerstand was bij de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO) om daaraan mee te werken. Dat is nu gelukkig genoeg bijgesteld. Collega Crevits had een heel concreet plan daaromtrent, en het is goed dat dat nu doorgang weet te vinden, want dat is belangrijk. Daarnaast hebben we ook de testen die collega Weyts heeft ingezet in onze scholen.

Ik denk dat het kunnen doen van die testen inderdaad een belangrijk element is, ook in de volgende periode. De bedoeling was om dat op de Interministeriële Conferentie te bespreken, maar gezien het feit dat er om 9 uur een vergadering van het Overlegcomité was, zullen we dat volgende week verder bespreken. De taskforce zal intussen deze week de verdere werkzaamheden op zich nemen. Ik hoop dat we daar dan volgende week op de Interministeriële Conferentie verder mee kunnen gaan.

Er zijn inderdaad wel wat issues die verder moeten worden getackeld, bijvoorbeeld als het gaat over de zelftesten. U maakte de vergelijking met Predictor. De vraag is hoe de wettelijke bepalingen die vandaag het doen van die zelfafname verhinderen, kunnen worden opgeheven. Daar ben ik niet voor bevoegd. Daarvoor moeten we dus de dialoog aangaan met de federale overheid. Ook wat de aankoop betreft zijn er wettelijke beperkingen die moeten worden opgeheven.

Ik hoop dat we dit heel snel kunnen tackelen, zodat we wat dat betreft ook verdere stappen vooruit kunnen zetten.

Een derde element, dat ik ook al vorige week heb aangebracht, is dat het niet alleen zaak is testen aan te kopen en ter beschikking te stellen. We moeten daar ook iets mee doen wanneer het resultaat bekend is. Als het resultaat negatief is, dan is dat een goede zaak. Is het resultaat positief, dan moet je er wel voor zorgen dat je op de een of andere manier de link legt met de contactopsporing, zodat ook de volgende stappen kunnen worden gezet. Dat kan bijvoorbeeld zijn door te zeggen dat wie positief test daar ook, in opvolging daarvan, een PCR-test aan moet koppelen, ten eerste om zeker te zijn, en ten tweede om dan ook in het klassieke systeem van onze teststrategie te komen.

Dat zijn belangrijke elementen die in de verdere uitrol van de hele teststrategie moeten worden meegenomen.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Dank u voor uw uitleg, minister, maar ik blijf toch zitten met de vraag waarom het zo lang duurt. Ik vind het eigenlijk onbegrijpelijk en onverantwoord dat wij zo lang in deze crisis zitten, dat er sneltesten zijn die in onze buurlanden massaal worden ingezet en daar ook hun nut bewijzen, en dat wij nog discussies voeren om het federale niveau ertoe aan te zetten opdat zij de regels veranderen om het mogelijk te maken dat de sneltesten worden verkocht en gebruikt. Ik hoop echt, minister, dat daar volgende week een beslissing ligt en dat we dan de week erna bij wijze van spreken eindelijk kunnen beginnen met het uitrollen van de sneltesten en de zelftesten.

Minister, ik kom graag nog terug op een punt dat hier zonet werd besproken. Collega's zeiden dat er 600.000 vaccins in de diepvriezer zouden liggen. Minister, kunt u daar eens concrete aantallen op plakken, zodat we effectief die cijfers kennen? Hoeveel vaccins liggen er nu in de diepvriezer zonder een naam erop in Vlaanderen?

Een ander agendapunt op de IMC deze voormiddag was de vraag van minister Van Quickenborne om gevangenen sneller te vaccineren. Wat was daarop het antwoord in de IMC?

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Mijnheer Parys, een van de favoriete activiteiten van de verschillende regeringen die dit land kent, is paraplu's opentrekken. En hier trekt u nu echt wel een paraplu open. U vraagt waarom het zo lang duurt. Die vraag moet u stellen aan minister Beke, aan uw eigen Vlaamse Regering.

Waarom duurt het zo lang om de testen die al in oktober zijn aangekocht te gebruiken? Die liggen vandaag stof te vergaren omdat ze niet worden ingezet. Daar is helemaal geen extra besluit voor nodig. De enige extra regelgeving die nodig is, is voor zelfafname. Maar die testen die stof liggen te vergaren, kunnen perfect vandaag al afgenomen worden door personeel. Dat is zelfs uitgebreid. In november werden de beroepsgroepen die de test mogen afnemen uitgebreid. Ook studenten en tandartsen en nog andere mensen kunnen dat. De Vlaamse Regering heeft de verantwoordelijkheid. Zij hebben geen mobiele equipes. Minister, waarom liggen die testen nog altijd stof te vergaren? Waarom zijn er geen ploegen aangesteld om die testen te gebruiken, bijvoorbeeld bij de bedrijven waar er veel besmettingen voorkomen, om te starten met preventieve testings, om de testen te gebruiken, in plaats van nu opnieuw een lockdown af te kondigen?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Voorzitter, ik vind het eerlijk gezegd ook onbegrijpelijk. Er liggen inderdaad 600.000 sneltesten. Die antigeentesten zijn perfect inzetbaar.

Collega Parys, ik weet niet of u daarnet de persconferentie hebt gevolgd. Ik heb begrepen dat de minister van Volksgezondheid heeft aangekondigd dat er volgende week een wet naar het federale parlement zal komen om ervoor te zorgen dat de zelftesten ook door de personen zelf kunnen worden afgenomen. Ik denk dus dat dat in orde is. We moeten aan hetzelfde zeel trekken. En zet de testen die al inzetbaar zijn toch gewoon al in! Laat ons op de andere niveaus bekijken wat er snel in orde kan worden gemaakt.

Mijnheer Parys, ik weet dat u heel graag in het federale parlement zou zitten, aangezien u hier heel de tijd vragen stelt over federale materies. Maar vraag dan misschien aan uw collega's in het federale parlement om die wet volgende week gewoon heel snel mee te steunen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Die sneltesten en zelftesten, ook die gaan nog een belangrijke dam moeten vormen tegen het coronavirus, collega's, en dat is hier vorige week ook wel heel uitvoerig ter sprake gekomen, ook wat de problemen betreft die zich nog stellen: onder meer dat die sneltesten inderdaad alleen maar mogen worden afgenomen door medisch geschoold personeel, onder meer dat die sneltesten en die zelftesten hier momenteel niet verkocht mogen worden. Dus, minister, ik wil u vragen om dat volgende week op de IMC toch wederom ter sprake te brengen, zodat er een kader wordt gecreëerd waarbinnen de zelf- en sneltesten ook ruimer verkocht mogen worden. Apothekers zijn, denk ik, al heel lang bereid om mee ingezet te worden, bijvoorbeeld ook voor het afnemen van die sneltesten.

Maar die testen afnemen alleen is natuurlijk niet genoeg. Er moet ook een duidelijk kader gecreëerd worden waarbinnen positieve testresultaten ook worden doorgegeven, zodat de quarantaine opgevolgd kan worden en zodat de contacttracing opgevolgd kan worden. Daarom wil ik u vragen, minister: op welke manier wordt daartoe een protocol voorbereid?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik bedank collega Parys voor zijn wekelijkse vraag over de IMC en de resultaten van de IMC, een vraag waarvan hij dan misbruik maakt om nog een paar bijkomende vragen te stellen. Maar goed, zijn vraag is wel belangrijk, collega's.

Ik vind het eigenlijk onbegrijpelijk dat een aantal collega's hier de problematiek rond zelftesten en sneltesten schetsen. Die vragen worden in de commissie al maanden gesteld, minister. Er wordt al maanden gevraagd wanneer we die zelftesten en sneltesten eindelijk zullen inzetten.

Mijn fractievoorzitter had het daarnet over het nemen van politieke verantwoordelijkheid bij ministers en overheden. Wel, dit is een dossier waar de verschillende ministers en overheden in falen. Als jullie weten wat de wettelijke beperkingen zijn, als jullie weten wat de drempels zijn om die zelftesten en sneltesten in te zetten, ageer dan, neem initiatief! Of dat nu van het Vlaamse of federale niveau komt, u zit wekelijks in overleg en iedere week opnieuw komt u zeggen dat u het gaat bespreken binnen de IMC. Ik hoor dat nu al maanden aan een stuk. Is dat nu echt zo moeilijk om die wettelijke beperkingen weg te nemen? Uw antwoord is het tegengestelde van wat collega Anaf zegt: u zegt dat er nog over gesproken

moet worden, collega Anaf zegt dat er een wet op tafel ligt waarover volgende week gestemd wordt. Hoe zit het nu eigenlijk?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Dat sneltesten een heel belangrijk instrument zijn, ik denk dat we het daarover eens zijn, maar het is inderdaad zo dat je ook iets moet doen met het resultaat van zo'n sneltest. Daar is een heel goed kader voor nodig, zodat iedereen duidelijk weet wat er gebeurt als iemand positief test. Volgt er dan een PCR-test? Wat gebeurt er dan?

Wat de corona-app betreft: ik heb gehoord dat die aangepast zou worden om de resultaten van sneltesten daar ook in te implementeren. Mijn vraag is hoever het daarmee staat.

Er zijn al sectoren opgenoemd waar ze prioritair zouden worden ingezet, met name scholen en bedrijven. Mijn vraag is of die in de kinderopvang of de buitenschoolse opvang ook ingezet zouden worden.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, collega's, als wij nagenoeg onmogelijke dingen vragen van onze bevolking, dan moeten we de lat voor onze eigen overheden ook hoger leggen. Dat geldt voor alle overheden. Dat betekent dat er inderdaad geen 600.000 sneltests mogen liggen wachten om gebruikt te worden. Dat betekent dat onze bronopsporing, na maanden werk, eindelijk doeltreffender moet zijn. En dat betekent inderdaad ook dat de regelgeving rond die sneltests snel in orde moet komen. Ik begrijp nu dat dat volgende week het geval zal zijn.

Dan hebt u geschetst wat de uitdagingen zijn bij de uitrol ervan. Dan is er maar één zeer eenvoudige vraag: zal de Vlaamse Regering en zal uw beleid klaar zijn om, als die wet volgende week goedgekeurd wordt in de Kamer, die tests meteen uit te voeren en om ervoor te zorgen dat er de nodige handhaving en controle op kunnen volgen? Zal dat klaar zijn voor de paasvakantie?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega Sintobin, ik heb daarnet gezegd dat er een aantal wettelijke hindernissen zijn. Ik ben blij dat die snel opgeruimd kunnen worden, want daar is iedereen bij gebaat.

We hebben in Vlaanderen inderdaad sneltests aangekocht en we hebben daar experimenten en proefprojecten rond ontwikkeld, in overleg met de andere deelstaten, zoals er in Wallonië proefprojecten rond speekseltesten zijn uitgevoerd, om te zien hoe we die het meest optimaal kunnen inzetten.

Als het gaat over het gebruik van die sneltesten, dan is een van de hindernissen dat dat onder de verantwoordelijkheid van een arts moet gebeuren. Dat is een rem, dat is een drempel. Ondertussen zijn die artsen met andere zaken bezig en dus moeten we die drempel opruimen. Vandaar dat we in het kader van het inzetten van testen op de interministeriële conferentie (IMC) overeengekomen zijn om die drempel weg te werken. Het is goed dat dat gebeurt.

Andere mensen kunnen bijvoorbeeld ook sneltesten afnemen, ik denk aan apothekers. Dat zijn de issues die we moeten tackelen en dat hebben we geleerd uit de proefprojecten om die testen te kunnen inzetten. Het is een beetje kort door de bocht om te zeggen dat er 600.000 sneltesten onder het stof liggen die niet worden gebruikt. We moeten zorgen dat ze op een goede en effectieve manier worden gebruikt.

We moeten ook zorgen dat die testresultaten op de een of andere manier, wanneer er positief wordt getest, kunnen worden opgenomen. Dat kan bijvoorbeeld door gevolg te geven aan de PCR-testen (polymerase chain reaction). Dan zit je terug in het klassieke systeem.

Een bijkomende vraag waarover we ons zullen moeten buigen, is of we een negatieve test ook gaan opnemen in onze monitoring. Op de duur kun je natuurlijk ook een scheefgetrokken situatie krijgen, waarbij je de toeleiding naar positieve gevallen hebt, maar de negatieve gevallen niet worden meegeteld, waardoor de positiviteitsratio wordt scheefgetrokken. Dat zijn effecten die we niet willen. Dat voor wat de testen betreft.

Wat de 600.000 vaccins betreft, collega Parys, die liggen alleszins niet in Vlaamse koelkasten. Die liggen niet in onze koelkasten. We hebben daar gisteren in de commissie uitgebreid over gesproken. Het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) heeft gisteren – iedereen kan dat nakijken op Twitter – gezegd wat de leverschema's zijn van de voorbije weken en maanden per regio. In Vlaanderen gaat dat over 1.048.000 vaccins. Iedereen kan op de vaccinatieteller kijken hoeveel Vlamingen ondertussen een vaccin hebben gekregen. Dat zijn er 900.000. Iedereen kan op de vaccinatieteller zien hoeveel mensen er deze week worden uitgenodigd, dat zijn er 154.000. Als je dat allemaal optelt, dan schiet er niet veel over.

Ondertussen worden er nieuwe leveringen gepland. Dat gaat op dit ogenblik over 220.000, waarvan we er voor volgende week 191.000 hebben uitgenodigd. Het idee dat er 600.000 vaccins in de koelkasten liggen, dat is alleszins niet bij ons. Ik ga niet spreken over de andere deelstaten, want daar heb ik geen zicht op. Het is alleszins niet bij ons.

De vaccins die er worden gezet, die gebruiken we. Van Moderna hebben we het tweede vaccin in stock. Daar hebben we in de commissie al vaak over gesproken, daar zijn goede redenen voor. AstraZeneca hebben we niet in stock, maar voor het tweede vaccin gaan we wel een kleine stock moeten opbouwen omdat de drie maanden van degenen die een eerste prik hebben gekregen intussen beginnen op te lopen. Wat Pfizer betreft, hebben we er een kleine 30 of 40.000 in stock voor het geval er stockbreuken zijn. Dat hebben we vandaag bijvoorbeeld al ergens meegemaakt. Tijdens het vervoer was er plots iets gebeurd door onhandig gedrag. Dan moet je zorgen dat je een kleine buffer hebt, dat je die buffer kunt gebruiken om ervoor te zorgen dat je voorraadbeheer op een goede manier gebeurt. Dat is wat we doen.

Dus, nogmaals, we hebben geen 600.000 vaccins in stock. Als dat waar was, dan hadden we die zeker en vast verder ingezet. Net zoals vele collega's in dit en in andere parlementen ben ik ook ontgoocheld in het feit dat Europa er onvoldoende voor heeft gezorgd om wat begin dit jaar was beloofd, te realiseren. Als we kijken naar wat een paar weken geleden in de schema's stond en vandaag, dan hebben we ongeveer 1 miljoen minder AstraZeneca-vaccins en 1,3 miljoen minder Pfizer-vaccins. En dan zwijg ik nog over de Moderna-vaccins. Ik ga niet ontkennen dat dat ons afremt. Het remt alle regio's af en het remt alle Europese landen af.

Ik hoop dat Europa een vuist maakt om er verder voor te zorgen dat wat afgesproken is, ook wordt uitgevoerd. Dat is absoluut noodzakelijk als we de vaccinatiestrategie willen versnellen. Maar intussen versnellen we ook. Vorige week hebben we 130.000 uitnodigingen verstuurd, deze week 150.000, volgende week 190.000, en de week nadien zullen het er nog een pak meer zijn.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Dank u, minister, voor de opheldering, met cijfers die bewijzen dat er helemaal geen honderdduizenden vaccins in de koelkast in Vlaanderen liggen.

Minister, wat de sneltesten betreft, is de invoering ervan allesbehalve snel, maar laat ons dan nu ten minste proberen om snelheid te maken en volgende week tot een beslissing te komen. Ik treed collega Vaneeckhout bij als hij zegt dat zodra de beslissing genomen is, ze natuurlijk ook snel op het terrein waarneembaar moet zijn. Minister, wij zijn voorstander dat iedereen gewoon in een apotheek een sneltest kan gaan kopen, dat dat in het Gedeeld Farmaceutisch Dossier (GFD) wordt geregistreerd, zodanig dat daar ook kan worden opgevolgd of je positief of negatief hebt getest. Laat ons daar nu allemaal snel werk van maken, want dit is een van de wegen om onze vrijheid te herwinnen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over eigendomscontroles in het buitenland

ACTUELE VRAAG van Nadia Sminate aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de raamovereenkomst voor het onderzoek van buitenlandse eigendommen bij huurders van een sociale woning

ACTUELE VRAAG van Adeline Blancquaert aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het juridische kader voor de controle op buitenlandse eigendommen van sociale huurders

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, collega's, wie in aanmerking wil komen voor een sociale woning, en natuurlijk ook diegenen die er in wonen, mogen geen vastgoed bezitten: geen woning, geen onroerend goed of geen delen ervan. Onze sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) konden dat wel controleren voor vastgoed in het binnenland, maar niet voor vastgoed in het buitenland. Daarom hebben we in het regeerakkoord opgenomen om die controle in het buitenland wel mogelijk te maken. Wij zijn, net als de mensen uit de sociale huisvestingssector zelf, natuurlijk voorstander van dit principe en van de mogelijkheid om te controleren.

De SHM's geven ook aan dat ze in bepaalde gevallen weet hebben van eigendommen in het buitenland, vaak van familie of een ex-partner, en dat men daar eigenlijk niets tegen kan ondernemen. Dat druist natuurlijk in tegen een correcte toewijzing van de sociale woningen waarvoor – en dat weten we – er bijzonder veel gegadigden zijn. Het is goed dat we vanuit Vlaanderen de mogelijkheden bieden om controle te doen op die eigendommen, niet enkel zoals nu al gebeurt in het binnenland, maar ook in het buitenland. Daarom werd er vanuit de Vlaamse overheid een raamcontract ter beschikking gesteld. Zeer recent zijn er door een aantal rechtbanken uitspraken geweest. Ik durf te vermoeden dat dat heel wat andere SHM's ook zal aanzetten om actief te gaan controleren in het buitenland.

Minister, welke voorwaarden werden in dat raamcontract opgenomen om te garanderen dat die dossiers juridisch sluitend zijn? Met andere woorden, dat vaststellingen van eigendommen ook zullen leiden tot de correcte maatregelen met betrekking tot de sociale woningen hier.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, we merken de laatste tijd dat de publieke opinie over beslissingen van 'de politiek' – op zijn zachtst gezegd – verdeeld is. Vandaag is dat niet anders, denk ik. Maar als we kijken naar de reacties op uw beslissing om sociale huurders ook te controleren op bezittingen in het buitenland, dan waren die reacties quasi unaniem heel positief. Je voelde bijna een zucht van opluchting doorheen de publieke opinie, omdat de onrechtvaardigheid zodanig groot is bij dit soort sociale fraude. Er zijn zo veel gezinnen vandaag die zo veel nood hebben aan een sociale woning, terwijl andere sociale huurders in het buitenland een luxelevens leiden en tegelijkertijd profiteren van ons sociaal systeem. Dus, minister, niets dan lof dat u die strijd wilt aangaan. De enige overweging die ik mij op dit moment nog maak, is dat de verschillende partners misschien wel nood kunnen hebben aan een soort leidraad met de mogelijke indicaties van eventuele fraude, dus een soort afwegingskader. Is dat iets wat u overweegt in de toekomst?

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, ik wil graag beginnen met erop te wijzen dat mijn partij al vele jaren aanklaagt dat allochtone huurders straffeloos een woning in eigendom kunnen hebben in hun herkomstland en hier een sociale woning kunnen huren. Die vorm van fraude blijft onbestraft. Er wordt immers niet structureel nagegaan of allochtone huurders een eigendom in hun thuisland hebben, ook al omdat dergelijke herkomstlanden – en dan denk ik aan Marokko en Turkije – dergelijke informatie niet met ons willen delen.

Ik ben blij om te vernemen, minister, dat enkele huisvestingsmaatschappijen die inspanning doen om een controle te organiseren op buitenlandse eigendommen. Het is uiteraard onaanvaardbaar en schandalig dat allochtone fraudeurs – sommigen met meerdere villa's in het thuisland – hier onwettig een sociale woning bezitten, terwijl er 150.000 mensen, vaak armere mensen, op een wachtlijst van 5, 8 of 10 jaar staan.

Minister, deze controle naar fraude is natuurlijk geen wondermiddel tegen huurfraude. Een onderzoek van 2010 toonde aan dat maar liefst 60 procent van de Marokkanen in dit land een of meerdere woningen bezit in het thuisland. Die onderzoeken zijn duur en er wordt uiteraard alleen maar gecontroleerd in geval van zware vermoedens van fraude. Tienduizenden allochtone huurders met eigendommen in het thuisland zullen dus allicht hier rustig op onze kosten verder een sociale woning kunnen blijven huren aan een goedkoop tarief zolang ze maar discreet blijven. Ondanks die bedenkingen moet ik toch toegeven, minister, dat de resultaten van Lier zeker een stap in de goede richting zijn. Er werden 25 fraudeurs betrapt en zo komen er 25 woningen vrij die kunnen gaan naar mensen die er wel nood aan hebben.

De vraag aan u, minister is heel eenvoudig: drie huisvestingsmaatschappijen organiseren nu al controles naar die vorm van sociale huurfraude. Zal u ook de meer dan tachtig andere huisvestingsmaatschappijen kunnen overtuigen om in controles te voorzien naar fraude door sociale huurders met eigendom in het buitenland?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank u wel aan de vraagstellers. Ik ben heel blij te horen dat er niemand tegen is. Laten we duidelijk zijn: je kunt ook niet tegen dat systeem zijn. We hebben allemaal de bedoeling zowel ten aanzien van de sociale huurders als ten aanzien van de Vlaming die voor dat systeem betaalt, om te zorgen dat dat rechtvaardig en eerlijk is. Dat betekent dat die woningen

moeten toekomen aan die mensen die er nood aan hebben en die er recht op hebben. Dit systeem is specifiek daarop gericht.

Mevrouw Jans heeft ernaar verwezen. Het systeem geldt trouwens ook in het binnenland. Daar is het veel gemakkelijker om te controleren, maar het is goed dat we nu ook een systeem hebben om dat in het buitenland te controleren.

Ik heb enkele opmerkingen. Er zijn eerst en vooral mensen die er een heksen-jacht van willen maken, maar vergeet dat. Dat heeft er niets mee te maken. De onderzoeken kunnen overal gebeuren. Het kan ook gaan om een huis in Frankrijk of in Spanje. De nationaliteit of de afkomst... Mevrouw Blancquaert, u spreekt voortdurend over allochtonen. Ik kan er ook niet aan doen dat de resultaten zijn wat ze zijn. Dat is zo. Maar het kan evengoed gaan om een Vlaming die een buitenverblijf heeft in het zuiden van Frankrijk of van Spanje. Die worden evengoed gevisieerd.

Er was een vrees voor de financiën, maar dat is ondertussen geen reden meer. De sociale huisvestingsmaatschappijen waren bang dat ze een nettoverlies zouden lijden, als ze die onderzoeken betalen. Die zijn niet goedkoop, alhoewel dat relatief goed meevalt. We hebben nu een systeem op poten gezet waardoor de uitkomst is dat ze nooit verlies zullen lijden. Ze zullen daar sowieso in normale omstandigheden, als ze daar een beetje voorzichtig mee omgaan, geen verlies door lijden. Dat betekent dat de voordelen van het systeem tweërlei zijn. Eerst en vooral komt er een woning vrij en ten tweede keren de sociale toeslagen die de bewoner – de fraudeur in kwestie – de laatste jaren heeft gekregen, allemaal terug naar de sociale huisvestingsmaatschappijen. We betalen op dit moment de onderzoeken. We betalen dat systeem en we zorgen ervoor dat de voordelen terechtkomen bij de sociale huisvestingsmaatschappijen.

Wat specifiek het juridische kader betreft, denk ik niet dat er een uitbreiding van het juridische afwegingskader nodig is zoals er gezegd wordt, want er staat daarover namelijk al heel wat in de Vlaamse Codex Wonen en in het besluit. Daarin staat het verbod op het bezit van onroerend goed geschreven en er staan ook een paar kwalitatieve voorwaarden bij. Zo worden er uitzonderingen gemaakt voor bijvoorbeeld een woning die onbewoonbaar verklaard is of voor een woning die men verkregen heeft uit een erfenis of een schenking op het moment dat men al in een sociale huurwoning woonde. Dan heeft men een jaar de tijd om die woning of het mede-eigenaarschap ervan te vervreemden.

In die zin staan er dus al afspraken of regelgeving beschreven in de Vlaamse Codex Wonen en in het uitvoeringsbesluit. Ik denk dus niet dat er nood is aan het afwegingskader.

Maar dan verder in de loop van dat proces, van dat instrument, ben ik er eerst en vooral van overtuigd dat men sociale huurders voldoende kan vertrouwen. Zij zullen uiteindelijk op basis van de info die ze krijgen van het onderzoeksbureau beslissen wat ze daarmee zullen doen. Ik heb al het voorbeeld gekregen van een Syrisch gezin met een kapotgeschoten woning. Op basis daarvan zal die sociale huisvestingsmaatschappij natuurlijk niet de uitdrijving bevelen. De sociale huisvestingsmaatschappij, die verhuurder in kwestie, zal op een proportionele en redelijke wijze een afweging kunnen maken.

Ook het systeem zelf is opgesplitst in twee stappen. Eerst is er een vooronderzoek, waar men aftoetst of er aanwijzingen zijn van een eigendom in het buitenland. Pas in een tweede stap wordt een dossier opgebouwd met een afschrift van het kadaster en van de eigendomsakte. Het verschilt van land tot land wat men daar kan vinden. Op basis van dat dossier wordt uiteindelijk een afweging gemaakt door de verhuurder.

Indien men toch niet voldoende vertrouwen heeft in de verhuurder om die afweging te maken, dan nog is er in een allerlaatste stap de mogelijkheid voor de vrederechter om die afweging te maken in plaats van de verhuurder. Er zijn dus drie stappen, en volgens mij ook juridische zekerheid om ervoor te zorgen dat die afweging correct gebeurt.

Ik ben ervan overtuigd dat dit systeem goed in elkaar zit, dat het eerlijk en rechtvaardig is. Wat uw vraag betreft, mevrouw Blancquaert: we betalen alles, juridisch zit dat zo goed als zeker vast. We hebben gezorgd voor de ontzorging van de sociale huisvestingsmaatschappijen. Sociale huisvestingsmaatschappijen hebben geen reden meer om hier niet in mee te stappen. Volgende week is er ook een webinar, waarvoor we al meer dan tweehonderd inschrijvingen hebben en waarbij het systeem nog eens wordt toegelicht aan de sociale huisvestingsmaatschappijen, aan de mensen op het terrein die het moeten toepassen. We waren verrast door die tweehonderd inschrijvingen. Dat is natuurlijk een goede zaak, want zo zijn we er zeker van dat gemiddeld meer dan één persoon per huisvestingsmaatschappij zal deelnemen.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, ik dank u voor uw helder antwoord, waarin u wat uitleg geeft bij dit hele verhaal. Het is een gezond en eerlijk principe. Ik heb ook de indruk dat we juridisch – daarvan getuigen ook de uitspraken van een aantal rechtbanken – iets degelijks op touw hebben gezet. Dat was eigenlijk mijn bijkomende vraag, minister, maar daar bent u al op ingegaan.

Zowel bij binnenlandse als bij buitenlandse eigendommen kan het gaan over een eenvoudig dossier zoals een bouwgrond, een appartement of een woning, en dan is dat nogal evident. Maar vaak worden we zowel in het binnenland als in het buitenland geconfronteerd met ingewikkelde verhalen. U had het over de onverdeelbaarheid, de onbewoonbaarheid, de erfenisschenking. Voor binnenlandse eigendommen hebben we de regel dat mensen een jaar de tijd krijgen om zich in regel te stellen of om aan te tonen dat ze er alles aan doen om zich in regel te stellen. En dan is het de inschatting van de sociale verhuurder om te kijken hoe men met de situatie omgaat. Ik begrijp van u dat we dat doortrekken naar de buitenlandse eigendommen en daar ook dezelfde behandeling en proportionaliteit handhaven. Op zich hebt u al geantwoord op mijn vraag. Ik dank u daarvoor.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, ik dank u voor de verduidelijking in verband met het afwegingskader. Ik kan u daar zeker in volgen. Ik las in de reactie van een aantal van die fraudeurs dat zij zichzelf bijna als slachtoffer zien omdat – en houd u vast – er toch nog wel andere sociale huurders zijn, die dan wel geen luxevilla in het buitenland hebben maar die wel eventueel een dikke bankrekening of een dure luxewagen hebben. Ik denk, eerlijk gezegd, dat dit ook iets is waar we moeten naar durven te kijken. Ik las in uw beleidsnota dat u daar zeker de intentie toe hebt. Mijn bijkomende vraag aan u is dan ook of u plannen hebt om de spelregels zodanig aan te passen dat ook die groep in de toekomst uit de boot valt.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord, minister. Ik ben blij dat u enthousiast bent over de controles op buitenlandse eigendommen voor sociale huurders, maar ik vrees dat vele huisvestingsmaatschappijen die controles net niet gaan organiseren. Ik heb hier ook een verslag bij. Ik kan al meteen het voorbeeld aanhalen van Sint-Niklaas, waar uw NV-A-partijgenoot Lieven Dehandschutter nochtans burgemeester is, en de schepen voor Wonen,

Maxime Callaert, ook uit uw partij komt. In het verslag staat een antwoord op een vraag van het Vlaams Belang waarin men vraagt naar dergelijke eigendomscontroles. Ik citeer: "Wij gaan dat niet invoeren. Waarom niet? Dat is een politieke keuze." Einde citaat. Nu, minister Diependaele, als zelfs uw eigen NV-A-partijgenoten sociale fraude door alloctonen toedekken, dan vrees ik na deze vaststelling eerlijk gezegd voor het succes.

Vandaar, minister, mijn bijkomende vraag: overweegt u om de huisvestingsmaatschappijen te gaan verplichten om deze fraude aan te pakken door dergelijk onderzoek? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Minister, sociale fraude kan en mag niet. Laat ons daarin duidelijk zijn: niet in het binnenland, en ook niet in het buitenland. Maar ik heb een aantal bedenkingen.

Ten eerste: u zegt dat er geen nood is aan een extra juridisch kader. Maar fraude opsporen aan de hand van een privédetective, is toch vrij ongezien, en is net juridisch onzeker. Want, mevrouw Jans, de uitspraken van de rechtbanken die nu gebeurd zijn, dat is geen voorafname van uitspraken van rechtbanken in de toekomst. Die onzekerheid is er dus.

Ten tweede, mevrouw Sminate, er is ook enige nuance betreffende de wachtlijsten. Zeggen dat dit soelaas gaat bieden aan de wachtlijst van 150.000 mensen die aan het wachten zijn – 150.000! –, dat klopt gewoon niet. De voorzitter van de sociale huisvestingsmaatschappijen zegt zelf dat het waarschijnlijk in heel Vlaanderen over enkele honderden mensen zal gaan. Begrijp me niet verkeerd, dat zijn er enkele honderden te veel, maar dat is niet de oplossing voor de wachtlijsten. Je moet ongelooflijk zwaar blijven investeren in het verhogen van het aanbod van sociale woningen.

Ten derde – en dat is meteen mijn vraag, voorzitter –: het mag geen heksenjacht worden, dat zegt u zelf, minister. Wat dan met mensen met een zogenaamd beperkt vermogen, als je een stukje van een grond, een stukje van een huis erft?

De voorzitter: Oké, de minister zal dat nog wel eens herhalen, als hij daar zin in heeft.

De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, profiteren mogen we niet tolereren. Er zijn wachtlijsten waar vandaag 150.000 mensen opstaan. Dat zijn mensen die nog zoekende zijn naar een kwalitatieve woning, en het is geld van de Vlamingen dat we investeren in die kwalitatieve woningen. Dat we die moeten voorbehouden aan de mensen die aan de criteria voldoen: ik denk dat we het daar wel allemaal over eens zijn. Maar er zijn inderdaad complexe situaties, waar men bijvoorbeeld een eigendom heeft in het buitenland, maar in oorlogsgebied. U hebt er zelf naar verwezen. Daar kun je niet zomaar een bordje met 'te koop' bij zetten, je kunt er ook niet zomaar opnieuw gebruik van maken. Het is dus belangrijk dat de sociale huisvestingsmaatschappijen die inschatting correct maken. U hebt het stappenplan goed uitgelegd, u hebt de rechterlijke toetsing erbij vermeld. Ik denk dat dat juist is, maar dat we toch de komende tijd goed zullen moeten monitoren hoe de sociale huisvestingsmaatschappijen met die situaties omgaan, om te evalueren of een eventueel bijkomend rechtskader niet noodzakelijk is.

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Voorzitter, al te vaak botsen mensen op stilstand, op obstakels, op oneerlijkheid. Te veel mensen geloven daardoor niet meer in de politiek. Dat geldt ook, helaas, voor heel veel mensen die al jaren – veel te lang – wachten op een sociale woning. Dat is een vertrouwen dat we moeten herstellen. Dat is een collectieve verantwoordelijkheid, collega's. Wij van Vooruit zijn er sterk voor om te controleren op buitenlandse eigendommen, net zoals we dat voor binnenlandse eigendommen doen. 'Ieder zijn deel is niks te veel'. Maar mensen raken het vertrouwen in de politiek het snelst kwijt als je meer belooft dan je waar kunt maken. En na grote uitspraken, minister, volgen best ook grote resultaten. Want dat is nu de vraag die voorligt: gaat de politiek dit waarmaken? Gaat u, minister, die belofte waarmaken, dat iedereen op dezelfde manier gecontroleerd wordt?

Want mevrouw Sminate haalt het ook al aan: zodra het symboolpolitiek dreigt te worden, zodra mensen het gevoel hebben dat niet iedereen eerlijk en gelijk wordt gecontroleerd, kunt u het vertrouwen van mensen snel kwijtraken. In die zin heb ik een vraag voor u. Ik las in uw infobrief aan de huisvestingsmaatschappijen dat een globaal onderzoek naar buitenlands onroerend goed niet mogelijk is. U zei daarnet dat het onderzoek overal kan gebeuren. Ik heb een specifieke vraag: in welke landen kunnen we nu wel controleren en in welke landen niet? Kan bijvoorbeeld iemand met een vakantiewoning in Hongarije daarop worden gecontroleerd?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Zoals ik daarnet zei, kun je niet tegen dit systeem zijn. Maar je voelt dat men toch probeert er wat vragen bij te stellen. Collega's van de oppositie, ik neem jullie dat niet kwalijk. Ik weet dat jullie er diep vanbinnen evengoed van overtuigd zijn dat dit goed in elkaar zit.

Er is daarnet al op gewezen: we doen eenzelfde afweging voor het binnenland en het buitenland. Er worden hier niet zoveel vragen gesteld, mevrouw Moerenhout, over het feit dat die sociale huisvestingsmaatschappij exact diezelfde afwegingen moet doen voor een eigendom die men heeft in het binnenland. Nu dat ook van toepassing is in het buitenland, moet er plots wel een extra juridisch kader worden gecreëerd. Nochtans moet diezelfde afweging nu al gebeuren voor mensen met een eigendom in het binnenland. Ik snap niet waarom we nu plots iets extra's zouden moeten doen.

Ten tweede, wat het juridische betreft. Eerst en vooral, het zijn privéonderzoeksbureaus. Men probeert het wat pejoratief voor te stellen en weg te zetten als een misdaadromannetje door het privédetectives te noemen. Dat zijn het echter niet, het zijn privéonderzoeksbureaus. U zegt dat er altijd nieuwe uitspraken kunnen komen. Dat is waar. Met ons systeem hebben we elke uitspraak op de voet gevolgd. Vooralsnog zijn er al elf uitspraken geweest en alle elf zijn voor 100 procent positief. Allemaal. Ik lees het u voor: wat de betwisting van de eigenlijke opzegging betreft, zijn er vijftien procedures opgestart bij de vrederechter. Negentien zijn positief uitgesproken. Twee zijn deels gewonnen. Waarover gaat het dan? Over de terugvordering van de eventuele kosten van onderzoek. Daarover gaat het, niet over de eigenlijke opzeg. Daarover is een deel niet gewonnen. Vier dossiers zijn nog lopende. Er zijn ook al zes beroepsprocedures gestart. Twee daarvan zijn al afgelopen, met een gunstige afloop. Nog vier beroepsprocedures zijn lopend. Tot nu toe is dat volgens mij juridisch zo zeker als het kan zijn – u weet allemaal wat daar soms het probleem is. We zitten daar redelijk goed. Naarmate dat de tijd verstrijkt, gaat het alleen maar beter.

Mevrouw Sminate, die uitdaging moeten we zeker nog bekijken. Dat zal voor de tweede helft van de legislatuur zijn. Dat is natuurlijk heel wat minder gemakkelijk,

omdat wij in dit land geen vermogenskadaster hebben. We hebben geen objectief gegeven van wat nu precies het vermogen van de mensen is. Er is ook veel voor te zeggen om dat niet te hebben, voor alle duidelijkheid. (*Opmerkingen van Björn Rzoska. Gelach*)

Neen, neen, mijnheer Rzoska. Niet te snel. (*Gelach*)

Maar dat geldt natuurlijk voor iedereen. We moeten daarnaar kijken.

Er was de opmerking dat we hiermee de wachtlijst niet zullen oplossen. Dat klopt, maar ik heb dat ook nooit beweerd. Maar mevrouw Moerenhout, zeg dát tegen het gezin dat vandaag een woning kan betrekken omdat iemand die er geen recht op had, er is uitgezet. Zeg dát eens tegen hen! Er zijn nu in Lier 25 gezinnen die een deftige woning zullen krijgen dankzij dit systeem. We hebben daar niemand pijn voor moeten doen. Neen, we hebben mensen die er geen recht op hadden en er ook geen nood aan hadden, gezegd dat ze moesten verhuizen. Dat is maar evident ook. Dus die 25 gezinnen zullen al heel blij zijn. En u hebt gelijk, we zullen niet de volledige wachtlijst weggewerkt krijgen. Maar ik herhaal: zeg dat eens tegen die 25 gezinnen die we nu wél helpen.

Wat die mede-eigendom betreft, heb ik het daarjuist al gezegd: dat afwegingskader bestaat en moet nu ook al worden gebruikt in het binnenland.

Mijnheer Coenegrachts, we zullen die evaluatie uiteraard mee opvolgen. Maar naar mijn aanvoelen wordt de uiteindelijke afweging nog altijd gemaakt door de rechter. Daarom is er natuurlijk ook een rechterlijke controle die blijft bestaan op dit systeem, zoals het hoort.

Mijnheer Veys, inderdaad, dat is juist. Er zijn op dit moment 41 landen. Het is de bedoeling dat dat voor alle andere landen kan, maar het is niet zeker dat onderzoeks bureaus in de mogelijkheid zullen zijn om daar te werken. We zitten daar dus nog met een praktisch probleem. Maar voor die 41 landen hebben we al het gros van wat mogelijk zou kunnen zijn. De meesten van wie je kunt verwachten dat ze eigendommen in het buitenland hebben, hebben we daarmee al gevat.

Inderdaad, we hebben nog niet alle landen, maar zeg dat maar eens tegen die gezinnen die dankzij dit systeem in een woning kunnen gaan wonen.

Mevrouw Blancquaert, het spijt me verschrikkelijk maar dit moet mij toch van het hart. Ik begrijp dat het voor jullie niet leuk is dat we dit nu eindelijk aanpakken en dat het ook werkt en goed is. Maar op jullie eigen website staat er een systeem dat de heer D'haeseleer promoot en hij zegt dat ons systeem fout is en dat we beter zouden werken met een systeem waarbij die sociale huurders een afschrift van het land van herkomst moeten neerleggen! Uw partij heeft meer vertrouwen in de Marokkaanse en Turkse overheid dan in ons eigen systeem! Dat moet u mij eens uitleggen! (*Applaus bij de meerderheid*)

Dat is het systeem waar jullie voor staan! Ik heb het vanmorgen nog gecontroleerd! Het staat zo op jullie website! Jullie vragen dat sociale huurders een afschrift, een bewijs neerleggen van het thuisland. U moet mij dat eens uitleggen! Frankrijk zal zich daar niet aan onttrekken, hé, voor alle duidelijkheid. Jullie bevoordelen hier nog veel meer de allochtone huurders die misbruik maken dan een Vlaming die een buitenverblijf zou hebben in Frankrijk, want Frankrijk zal zich aan de regels houden, maar van Marokko en Turkije ben ik veel minder zeker. Dat is uw conclusie, beste mensen! (*Opmerkingen van het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Ik dank de minister voor zijn bijkomende uitleg. Hij komt daarin tegemoet aan een bekommernis die we hadden. De minister is daarin heel helder en heel duidelijk geweest. De afwegingen die we maken voor binnenlandse eigendommen, die maken we ook voor buitenlandse eigendommen. We trekken de grens door. We hebben dit in het regeerakkoord ingeschreven. Het is een gezond en normaal principe waar iedereen zich in kan vinden. Na het antwoord van de minister en na de eerdere uitspraken van de verschillende rechtbanken, ben ik ervan overtuigd dat de uitwerking die we hieraan hebben gegeven, juridisch zal volstaan om op een correcte manier hiermee verder om te gaan. Dank u wel voor de informatie.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Ik ben nog een beetje aan het nagenieten van de repliek van de minister, maar tegelijkertijd ben ik ook geschrokken van de reactie van de collega van Groen die deze vorm van fraudebestrijding gaat minimaliseren door te zeggen dat het toch maar gaat over een paar honderd gevallen en dat er een juridisch kader ontbreekt, net terwijl al die gevallen in Antwerpen aantonen dat ze standhouden voor een rechtbank. Partijen als Groen claimen dat ze opkomen voor de rechten van zwakkeren. Ik dacht net dat die partijen dat zouden doen, ook al gaat het maar over een paar honderd mensen, in plaats van op te komen voor de rechten van die fraudeurs en profiteurs. Mevrouw Moerenhout, ik vrees dat uw reactie echt wel getuigt van het omgekeerde.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, collega's, voor het Vlaams Belang is het alleszins ongehoord dat sommige partijen, en dan zeker de collega's van links, van Groen, nog steeds fraude blijven toedekken als ze gepleegd wordt door allochtonen en dat ze zich graag verzetten tegen controles. Blijkbaar hebben de linkse collega's er geen enkel bezwaar tegen dat onze sociale woningen worden bezet door rijke allochtonen met villa's in Marokko of Turkije, terwijl tienduizenden van onze eigen mensen soms meer dan vijf jaar op een wachtlijst staan. Ik noem dat niet links, ik noem dat gewoon asociaal links.

Minister, u roep ik op om nog veel forser de strijd tegen fraude op te voeren. Via controles zal enkel en alleen maar het topje van de allochtone fraude-ijsberg worden ontdekt. Voor het Vlaams Belang is het dus simpel. Als Turkije en Marokko weigeren om gegevens inzake eigendommen van sociale huurders mee te delen, dan moeten wij maar geen woningen meer geven aan dergelijke onderdanen. Als men weigert om gegevens mee te delen ...

De voorzitter: Minister Diependaele, probeer u te beheersen alstublieft. (*Opmerkingen van minister Matthias Diependaele*)

Dat is dikwijls nog ergerlijker dan wanneer u wel iets zou zeggen.

Mevrouw Blancquaert, kunt u uw zin afmaken en afronden alstublieft?

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Voorzitter, ik ga afronden. Nogmaals, Minister Diependaele, want u hebt het blijkbaar nog niet helemaal begrepen. Voor het Vlaams Belang is het dus simpel. Als Turkije en Marokko weigeren om gegevens mee te delen inzake de eigendommen van sociale huurders, dan moeten wij ook geen woningen meer toewijzen aan de onderdanen van die landen. Het wordt tijd dat we eindelijk eens definitief komaf maken met het gedoogbeleid voor fraude gepleegd door allochtonen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Collega's, mag ik iedereen vragen om in te loggen in de stemtoepassing, zowel hier als thuis? Op die manier hoeven we niet te schorsen, en kunnen we straks meteen het verzoekschrift behandelen en onmiddellijk ook stemmen.

ACTUELE VRAAG van Allessia Claes aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over energiearmoede bij sociale huurders

ACTUELE VRAAG van Maxim Veys aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over energiearmoede in Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Minister, collega's, volgens de jaarlijkse Barometer Energiearmoede van de Koning Boudewijnstichting zou 41 procent van de bijna 300.000 huishoudens die een sociale woning huren, in energiearmoede leven. Het zijn vooral vrouwen, eenoudergezinnen en ouderen die het blijkbaar extra moeilijk hebben. Het rapport stelt dat sociale woningen te energie-intensief zijn. Naast de vraag naar extra middelen pleit de Koning Boudewijnstichting er ook voor om de sociale huurders meer te betrekken bij renovatieprojecten en hen meer te begeleiden bij hun energieverbruik.

In een eerste reactie die ik van u heb gelezen, minister, liet u weten dat Vlaanderen deze legislatuur 4,5 miljard euro zal investeren en dat bijna de helft daarvan gaat naar de renovatie en het vervangen van sociale huurwoningen. Wij hebben deze problematiek al besproken in de commissie. We hebben het rapport van het Rekenhof besproken. U hebt toen ook duidelijk aangegeven dat u zich grotendeels kunt vinden in dit rapport. U lichtte ook toe dat de nodige voorbereidingen werden getroffen om nieuwe doelstellingen te bepalen voor de periode na de realisatie van het bindend sociaal objectief, de periode vanaf 1 januari 2026. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de doelstellingen van het woonbeleidsplan, in het bijzonder op het vlak van energie, tegen 2050.

Tijdens die bespreking van het rapport van het Rekenhof gaf u ook aan dat u bezig bent met een financieel meerjarenplan. Het was ook de bedoeling om de haalbaarheid van die doelstellingen te realiseren en te garanderen. U hebt toen ook toegelicht dat u, wat betreft die renovatiestrategie, volop in overleg bent met de sector.

Wat betreft dit rapport, heb ik de volgende vraag, minister. Wat is uw reactie op de aanbevelingen om de sociale huurders meer te betrekken bij renovatieprojecten en meer te begeleiden inzake energieverbruik?

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Zelfs tijdens een milde winter zijn er nog te veel mensen die hogere energiefacturen hebben dan ze kunnen betalen. Het gevolg is dat mensen vast komen te zitten in schulden, of nog erger, in erbarmelijke levensomstandigheden leven om die kosten toch maar te drukken. Die mensen staan stil en komen er zelf niet uit. Daar is maar één woord voor: energiearmoede. Inderdaad, die barometer van de Koning Boudewijnstichting gaf aan dat we nog een lange weg af te leggen hebben in Vlaanderen.

Minister, dat komt niet doordat mensen hun huis warm stoken tot tropische zwembadtemperaturen. U weet net als ik dat nog te veel sociale woningen niet in

orde zijn. In sommige woningen lekt de warmte weg waar je bij staat. Mensen betalen bijgevolg te veel omdat er, soms letterlijk, een gat in hun huis zit.

De regering noemt wel de ambitie om extra in te zetten op renovatie, om zo energiearmoede te bestrijden. Maar doet u dat ook? Op basis van een rapport van het Rekenhof ligt u in ieder geval niet op koers. De winter is misschien voorbij, maar die mensen zitten nog steeds in de kou. Mensen die hun financiële situatie willen verbeteren, lopen onnodig vast op obstakels. Die sociale huurders kunnen hun huis niet zelf renoveren, ze zitten met een huisbaas die te traag werkt. Dat maakt iets uit, want elke maand uitstel duwt die kwetsbare huurders nog dieper in de energiearmoede. Het moet dus opnieuw vooruitgaan met die renovaties. Je kunt die versnelling ook inzetten. Het Europees Herstelfonds geeft Vlaanderen ook die mogelijkheid. U kondigde al 250 miljoen euro extra aan voor de portefeuille investeringen in sociale woningen. Iets aankondigen, is één zaak, goed uitvoeren, is een andere zaak: dat is iets moeilijker. Maar daarvoor kijken de mensen naar de politiek: voor echte oplossingen. Tot nu toe blijft u op dat vlak toch wat in gebreke. Zult u nu wel op snelheid komen?

Minister, u bent de huisbaas van die mensen. U mag niet tevreden zijn met een uitgestelde deadline. Mensen kunnen zichzelf niet jaar na jaar dieper in de schulden steken omdat uw regering het geld niet uitgegeven krijgt of niet snel genoeg handelt. Wat zult u nu doen om niet alleen meer geld te reserveren, wat zult u doen om echt het verschil te maken voor die sociale woningen die nog niet in orde zijn?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Ik dank u voor de vragen. Eerst en vooral ben ik niet de huisbaas van die mensen. Laat ons de autonomie van de sociale huisvestingssector vooral waarderen en garanderen. Dat was niet helemaal juist.

Eerst en vooral gaat het om cijfers op Belgisch niveau. Ik heb deze morgen ook een uitnodiging gekregen van de Koning Boudewijnstichting om hierover eens rond de tafel te zitten, en we zullen daarop ingaan. Het is dan de vraag of we die cijfers ook kunnen krijgen op Vlaams niveau. Want het zou wel eens kunnen dat die al een veel genuanceerder beeld geven. Nu, dan nog waren er inderdaad al cijfers van het Rekenhof die die probleemstelling even goed bevestigen.

Wat is onze grote uitdaging? We hebben het daar enkele weken geleden ook over gehad toen het ging over de cijfers van het Rekenhof. Er is natuurlijk een dubbel probleem dat we meegekregen hebben uit het verleden. Er is enerzijds die wachtlijst, waardoor we heel hard moeten inzetten op het netto bijbouwen van nieuwe sociale woningen. En anderzijds is er de kwaliteit van het bestaande woningpatrimonium, waar jarenlang, decennialang veel te weinig in werd geïnvesteerd. Daar zitten we nu dus ook met een inhaalbeweging. De combinatie van die twee is natuurlijk een zeer grote uitdaging, en dat is waar we nu mee bezig zijn.

Ik kan er nog eens op terugkomen: samen met de relancemiddelen besteden we deze legislatuur 4,5 miljard euro aan zowel nieuwbouw als renovatie van sociale woningen. En ongeveer 45 procent gaat richting renovatie. We hebben het daar ook al over gehad. Maar mijn bezorgdheid is vooral dat de sector de capaciteit moet hebben om dat geld ook uit te geven. Want op dit moment zijn er geen wachtlijsten, in die zin dat sociale huisvestingsmaatschappijen die projecten indienen en aan alle technische voorwaarden voldoen, dat geld ook krijgen. Er is dus geen wachtlijst omdat er geen geld zou zijn. Dat is op dit moment dik in orde. Ik hoop vooral dat we nu die verhoging realiseren, zodat men ook in de toekomst kan blijven investeren, zowel in renovatie als in nieuwbouw. Er wordt dus geen enkel dossier geweigerd. Laat het wel duidelijk zijn dat wij nog altijd de

ambitie hebben om tegen 2050 naar een A-label te gaan als minimum: 100 kilowattuur per vierkante meter. Dat blijft de overtuiging.

Er worden ook vragen gesteld naar het betrekken van de huurders bij die projecten. Daar zijn wel degelijk al een aantal zaken gebeurd. Het gaat natuurlijk niet zover dat je iedereen kunt betrekken bij het opstellen van een plan voor nieuwe woningen of renovaties. Maar er zijn door de VMSW bijvoorbeeld in 2019 nog vormingen georganiseerd rond de aanpak van renovaties. Daarbij had men ook oog voor het betrekken van de bewoners bij die renovaties. Die vorming wordt dan gegeven, zodat sociale huisvestingsmaatschappijen daar de beste praktijken kunnen uit halen om dat ook zelf te doen. In 2018 heeft de VMSW ook interviews gehouden, waarbij men erop wijst dat heel wat huurders ervaringsdeskundigen zijn rond energie in hun woning. Die worden dan ook betrokken. We blijven daar dus wel degelijk heel hard op inzetten.

Maar wat de algemene vraag rond renovaties en nieuwbouw betreft: ik weet dat daar nog veel vragen over zullen komen de komende jaren, maar dat heeft inderdaad zijn tijd nodig. Je kunt nu eenmaal geen woningen bouwen op een half jaar tijd. Dat heeft zijn doorlooptijd nodig. We blijven daar alleszins heel hard op inzetten. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): De voorbije tien jaar zijn er heel wat inspanningen gedaan op het vlak van renovatie van sociale woningen. Het rapport van het Rekenhof bevestigt dat ook, we hebben dat ook duidelijk gezegd in de commissie. En zelfs in dat rapport staat vermeld dat de sociale huursector op dat vlak verder staat dan de private sector.

Nu, het renovatieprogramma heeft geleid tot een betere bewustwording rond energieverbruik en tot heel wat maatregelen rond energiebesparing. Er is ook een actieplan 2050, een ambitieus plan waarbij alle sociale huurwoningen ook een EPC-kengetal moeten hebben van maximaal 100 kilowattuur per vierkante meter tegen 2050. En er is ook een duidelijke verschuiving merkbaar, in die zin dat er nu wordt gewerkt rond een totale integrale aanpak van de renovatie van sociale woningen. De focus ligt nu op de slechtste woningen eerst.

Minister, ik weet ook dat er momenteel een onderzoek loopt naar de begeleidingsnoden van de sociale huurders. Mijn vraag is concreet of die begeleidingsnoden omtrent energieverbruik daar ook in worden opgenomen. Kunt u misschien al een tipje van de sluier oplichten?

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Minister, we hebben het inderdaad al over dat rapport gehad in de commissie, vorige week. De focus lag toen echter veeleer op de staat van de woningen, en nog iets te weinig op de gevolgen daarvan voor de huurders. Ik betreur toch wat dat dat perspectief hier te veel wordt gehanteerd. Het gaat niet alleen over de statistieken over die woningen. Het gaat vooral, voor ons toch, over die mensen in die woningen. Daar geldt, want we noemen die woningen niet voor niets 'energieverslindend', dat elke maand een slechte maand is voor die mensen, die hen steeds meer naar beneden duwt. Dat kan niet de bedoeling zijn. Zolang een sociale woning geen verbetering betekent op het vlak van woonkwaliteit en koopkracht, zijn we daar niets mee en zijn die huurders er ook niet veel mee. Ik hoop dan toch dat er ook nog fracties zijn die, zoals Vooruit, in de eerste plaats willen kijken naar de mensen in die woningen in plaats van te focussen op de statistieken over die woningen.

Minister, u zei vorige week ook dat de focus nu eerst op de slechtste woningen ligt. Vroeger was dat anders. Wanneer mogen we dat actieplan verwachten en wanneer zullen die huurders in die energieverblindende woningen er zeker van zijn dat ze normale energietarieven en energiekosten zullen hebben?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, ik denk dat deze cijfers in de allereerste plaats de keuze bevestigen om die hoge bedragen, die u ook hebt genoemd in uw antwoord, te investeren in de renovatie van onze sociale woningen. Ik heb daar enkele vragen bij. De eerste betreft een bekommernis die ik hier al eerder heb geuit. Hoe kunnen we ervoor zorgen, hoe zult u ervoor zorgen dat, met de energie die zal moeten worden besteed om te evolueren naar een eengemaakte woonactor, er geen stagnatie of daling in de projecten zal zijn? Hoe zorgen we ervoor dat de sector de budgetten die u voorhanden hebt, actief zal blijven inzetten en zijn energie daaraan zal besteden?

We hebben het hier ook al eerder gehad over de coöperatieve vennootschap ASTER. Zij zullen dit najaar starten met hun zeer grote operatie aangaande de zonnepanelen op de sociale woningen. Dat maakt een verschil voor heel wat huurders. Ziet u ook voor hen een plaats weggelegd in het hele beleid dat u hieromtrent uittekent?

De voorzitter: De heer De Meester heeft het woord.

Tom De Meester (PVDA): Minister, een op de vijf Belgen leeft in energiearmoede. Dat wil zeggen dat ze hun energiefactuur niet of nauwelijks kunnen betalen. Dat is enorm veel, en bij private huurders, en zeker sociale huurders, is het nog veel erger. Collega's, dit is Vlaanderen anno 2021.

Minister, die stijgende energiefacturen komen echter natuurlijk niet uit de lucht vallen. Wat lees ik immers óók over die energiefactuur in die studie van de Koning Boudewijnstichting over energiearmoede? In Brussel is de energiefactuur op vijftien jaar tijd met 12 procent gestegen, in Wallonië met 30 procent, maar in Vlaanderen met 60 procent! Dat is dubbel zoveel als in Wallonië. Minister, weet u hoe dat komt? Omdat uw regering, de Vlaamse Regering, elk jaar 1 miljard euro aan groenestroomsubsidies, onder meer voor grote commerciële zonnepanelenparken, doorrekent in de factuur van ons allemaal. Dat is een politieke keuze. En dan zijn we verwonderd dat mensen hun factuur niet kunnen betalen.

Mijn vraag is: wat zal de Vlaamse Regering daaraan doen? Ik weet natuurlijk dat u niet de minister van Energie bent, maar u kunt er misschien bij minister Demir op aandringen om die groenestroomkosten uit de factuur te halen.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, dat in Vlaanderen, een van de rijkste regio's in Europa, sociale huurders in energiearmoede moeten leven, is een regelrechte smet op ons blazoën. Uit het rapport van het Rekenhof dat hier onlangs werd besproken, en nu ook uit het onderzoek van de Koning Boudewijnstichting, blijkt inderdaad nog maar eens dat we een versnelling hoger moeten schakelen. De Vlaamse Regering legt steeds zwaardere energienormen op aan de eigenaars van woningen in Vlaanderen, maar de woningen waarvoor ze zelf verantwoordelijk is, zijn vaak hopeloos verouderd en amper geïsoleerd. Hoe moeten die vele mensen, die vaak al moeite hebben om op het einde van de maand de eindjes aan elkaar te knopen, zich voelen, mensen die in een sociale woning wonen en torenhoge verwarmings- en elektriciteitsfacturen moeten betalen? Deze overheid verplicht aan de ene kant de Vlamingen om hun woning zuinig en duurzaam te maken, maar de huizen die tot diezelfde overheid behoren, laat

deze regering wel compleet verkommeren. Waar is uw voorbeeldrol? Normen opleggen, maar zich er zelf niet aan storen. Waarom worden die normen niet opgevolgd en hoe gaat u dat aan de Vlaming uitleggen?

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Minister, collega's, de alarmsignalen stapelen zich op. De andere collega's zegden het al. Een paar weken geleden was er het kritische rapport van het Rekenhof, dat zei dat de renovatie van de sociale woningen een achterstand kende. En vandaag zien we in de barometer van energiearmoede van de Koning Boudewijnstichting dat een op vier sociale huurders in energiearmoede leeft.

Minister, het recht op wonen is een recht voor alle mensen, dus ook voor mensen met een laag inkomen. Als minister van Wonen hebt u de verantwoordelijkheid om dat te garanderen. Daarom blijft in dezen de belangrijkste vraag hoe u dat gaat doen. Op lange termijn is er het Pact 2050. U zegt dat u nog steeds die ambitie hebt. Maar het Rekenhof heeft zwart op wit gezegd dat als u die ambitie wilt waarmaken, u financieel over de brug zult moeten komen. U zult financieel een tandje moeten bijsteken. Zij doen een concrete suggestie inzake het optrekken van de gewestelijke sociale correctie. Ik heb het u al meermaals gevraagd, maar ik heb er nog altijd geen antwoord op gekregen: bent u bereid om financieel een tandje bij te steken om uw doelstelling wat betreft de renovatie van sociale woningen te halen, zoals het absoluut moet?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord. Hebt u er nog zin in?

Minister Matthias Diependaele: Ik ben blij dat ik naar het parlement wordt uitgenodigd. Met veel plezier.

Mijnheer Veys, u stelde eigenlijk een strikvraag. U vroeg of ik middelen van die 4,5 miljard euro meer en prioritair zal inzetten via renovatie. *(Opmerkingen van Maxim Veys)*

Of van een deel van de relance, die we nu toevoegen. Dat komt een beetje op hetzelfde neer. Daarvan dus. Er is trouwens een deel van dat geld naar Design & Insulate gegaan. We hebben daar al voor een deel prioritair op ingezet.

Mevrouw Moerenhout, u vraagt of we die middelen nog zullen verhogen.

Het antwoord op de eerste vraag, over het verschuiven van middelen, is neen. Dat zou betekenen dat we minder nieuwbouw zouden moeten doen en meer renovaties. Ik begrijp dat. Je kunt daar iets voor zeggen. Maar dan weet ik dat hier binnen een paar weken de vraag zal worden gesteld waarom we niet meer inzetten op nieuwbouw. Daar zit de strikvraag.

Mevrouw Moerenhout, ik heb ook al in mijn antwoord weergegeven dat we vooral op dit moment erop moeten letten – en ik denk dat mevrouw Jans die vraag zeer terecht heeft gesteld – wat we kunnen doen om ervoor te zorgen dat de sociale huisvestingssector ook effectief dat geld uitgeeft, dat men niet op die centen gaat blijven zitten. Zeker nu, in het kader van de omvorming naar de eengemaakte woonactor, is dat absoluut een bezorgdheid die we delen en waar we willen op inzetten.

Dat zijn de twee vragen. Dat is een duidelijk antwoord. Laat ons eerst ervoor zorgen dat we het geld dat voorhanden is en dat al heel veel is, effectief buiten krijgen.

Mevrouw Claes, wat betreft de begeleiding van huurders is er een groot verschil tussen de sociale huisvestingsmaatschappijen. Sommige doen dat van heel

dichtbij, andere minder. Dat is bijvoorbeeld ook een van de zaken die we door de eengemaakte woonactor, door de fusie van de sociale verhuurkantoren (SVK's) en de sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's), willen laten doen. De SVK's hebben meer ervaring met het begeleiden van huurders – weliswaar vooral rond welzijn. Dat is een knowhow die zij zullen kunnen meenemen naar de woonactor. Die knowhow kan ook gebruikt worden voor de SHM's. Op die manier kan daar een meerwaarde aan worden gegeven. Dat is een van de meerwaarden voor de woonactor.

Wat gaan we daarvoor doen? Wij zorgen er zo snel mogelijk voor, mevrouw Jans, dat de sector zoveel mogelijk ondersteuning krijgt. Ik deel die bezorgdheid. Het beste wat je daarvoor kunt doen is op tijd duidelijkheid geven. Maar wij zaten daar ook met de oefening van collega Somers, een oefening waar ik achter sta, voor alle duidelijkheid. Maar ze moest wel eerst afgewerkt zijn vooraleer wij konden verder gaan. Wij hebben kort daarna, vorige week, opnieuw een brief met meer informatie gestuurd naar de burgemeesters.

Wat we het best kunnen doen is zo dicht mogelijk onze sociale huisvestingssector op de voet volgen, begeleiden en ondersteunen. Dat kan met het hele gamma van ondersteuningsmaatregelen dat ik al heb voorgesteld in de commissie: het juridisch draaiboek; er worden experts aangeduid; er zijn werkgroepen rond personeel, rond eigendom en ga zo maar door. Dat wordt allemaal voorbereid, of dat is er voor een deel al op het terrein.

Mijnheer De Meester, ik ben helemaal niet onder de indruk van die vergelijking met Brussel. U vraag gaat natuurlijk specifiek over energie. Maar op het gebied van sociale woningen – maak die vergelijking eens! – doen we het absoluut stukken beter dan zowel Brussel als Wallonië. Zowel voor wat betreft kwaliteit als voor wat betreft wachtlijsten is het probleem vooral in Brussel nog vele malen groter. Wij moeten ons focussen op het aanpakken van onze eigen zaken. Dat zullen we ook doen.

Dan, mevrouw Blancquaert, uw vergelijking loopt mank. Alsof wij als overheid niet zouden zorgen voor ons eigen patrimonium. Eerst en vooral, wat nieuwbouw betreft, lopen wij sowieso twee jaar voorop op de private bouwmarkt. Onze normen zijn strenger en wij leveren dus betere kwaliteit en een hoger milieurendement af op die markt. Ten tweede, ik ben er ook van overtuigd dat ook de gemiddelde staat van ons patrimonium nog een stuk beter is.

Het klopt – ik heb het daarnet gezegd – dat we nog een inhaalbeweging te maken hebben, zeker omdat er de laatste tientallen jaren te weinig is geïnvesteerd in de renovatie en de kwaliteit van die woningen. Maar ook dan, ook als je die achterstand, die erfenis en die inhaalbeweging meerekent, dan nog ben ik ervan overtuigd dat we een pak beter zijn dan het gemiddelde.

Ik denk dat ik daarmee alles beantwoord heb.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): De vorige Vlaamse Regering heeft grote investeringen gedaan voor de renovatie van het sociaal huurpatrimonium, om die achterstand weg te werken. In het begin van deze legislatuur heeft de Vlaamse Regering bekendgemaakt dat ze 4,2 miljard euro vrijmaakt voor zowel renovatie als nieuwbouw. Collega's, dat is een historisch bedrag, een recordbedrag. Daar komt nog een schepje bovenop: de actieve sociale huisvestingsmaatschappijen worden verder ondersteund, er is een stijging van de middelen voor het aandeel renovatie van de sociale woningen en de leningvolumes voor het bouwen van sociale huurwoningen nemen dit jaar toe met maar liefst 264,4 miljoen euro. Ook in het kader van het relanceplan komt er nog eens een verhoging van 250 miljoen euro

voor het verbouwen en renoveren van sociale woningen. En er is maar liefst 30 miljoen euro extra voor de energetische renovatie van sociale huurwoningen.

Met andere woorden, collega's, er werd nog nooit zoveel geïnvesteerd in sociale woningen als vandaag. In totaal is dat maar liefst 4,5 miljard euro, een ongeziene inspanning waar onze fractie enorm fier op is.

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Voorzitter, mijn vraag was er vooral op gericht om perspectief te kunnen bieden aan die sociale huurders met die veel te hoge energiefacturen. Zij zijn die facturen stilaan beu, collega's, en willen weten wanneer zij garanties krijgen op doenbare energiefacturen. Daarvoor kijken mensen naar de politiek, voor oplossingen. Nu, als het op die energiefactuur aankomt, denk ik dat we beter naar de Federale Regering kijken dan naar deze.

Minister, u zei daarnet dat u niet de huisbaas bent, maar u bepaalt wel de regels voor al die huisbazen; u bepaalt hoe die moeten werken. Dat weet u goed genoeg. U bepaalt ook de regels voor de gemeenten. De gemeenten die geen bijkomende sociale woningen willen, legt u geen duimbreed in de weg. U zei daarnet: 'Wij besteden 4,5 miljard euro', maar dat is niet waar: u hoopt die middelen te besteden. Mevrouw Claes, al zegt u dat er 16 miljard euro beschikbaar is, ik wil weten hoeveel woningen erbij komen en hoeveel renovaties we uitvoeren. We zijn niet goed bezig op dat vlak. Minister, u bent niet bezig om dat geld beter buiten te krijgen, om dat besteed te krijgen, waardoor u binnen een paar jaar met de gebakken peren zult zitten. Ik ga dat iedere week blijven zeggen, want het moet 'vooruit' gaan.

De voorzitter: Het woordje 'vooruit' is wel populair bij uw fractie vandaag, moet ik zeggen. *(Opmerkingen van Maxim Veys)*

Ja, het is precies een soort weddenschap. Wie het het meeste zegt, wint de pot.

De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de lopende onderhandelingen inzake definitieve visquota in Britse wateren als gevolg van de brexit

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, collega's, de brexit, het hoeft niet meer gezegd, treft Vlaanderen heel hard, niet het minst onze kleine en kwetsbare Vlaamse visserijsector. Ik weet dat we allebei de bezorgdheid delen.

Visquota zijn natuurlijk een heel belangrijk onderwerp, want het gaat over wat en hoeveel we uit die Britse wateren nog mogen vissen. In december werd een tijdelijk akkoord gesloten over die visquota, tot 31 maart 2021. Dat komt nu natuurlijk wel heel dichtbij. Ondertussen zouden de Europese Commissie, in samenspraak met de ministers van Visserij van de verschillende lidstaten, en het Verenigd Koninkrijk onderhandelen over definitieve visquota.

U gaf vorige week in de commissie al mee dat de onderhandelingen heel erg moeilijk verliepen. Deze week was er ook de Europese Agrifish Raad, en dat onderwerp stond uiteraard ook op de agenda. Vandaag lees ik dat er opnieuw een tijdelijk akkoord is gevonden tot 31 juli. Dat is misschien een beetje goed nieuws. We hadden natuurlijk gehoopt op een definitief akkoord. U kunt ongetwijfeld

meer toelichting geven over dat tijdelijk akkoord dat is bereikt en over de gevolgen voor onze visserij.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, bedankt voor deze visvraag. Er is nog geen akkoord met het Verenigd Koninkrijk en dat is eigenlijk heel lastig voor onze vissers. De commissaris, die ik ook bilateraal heb gezien, heeft nog eens bevestigd dat hij tegen 1 april een akkoord wil met Groot-Brittannië. Nu waren er natuurlijk voorlopige quota of 'total allowable catch' (TAC's) voorzien tot eind maart. Als je natuurlijk nog geen akkoord hebt, dan moet je zorgen dat onze vissers verder kunnen vissen tot juli. Daarover is er nu een akkoord.

Er is een noodplan goedgekeurd dat bepaalt dat onze vissers zeven twaalfden van de TAC's die ze hadden voor 2021, waarvan het stukje dat moet worden afgegeven aan Groot-Brittannië wordt afgetrokken, nu kunnen vissen tot eind juli. Ze kunnen dus weer vooruit en dat is op zich een goede zaak om de activiteiten voort te zetten.

Maar we hebben wel een heel specifiek probleem in onze Vlaamse visserij. We hebben voor een aantal soorten micro-TAC's. Dat zijn hele kleine hoeveelheden die we mogen vissen. Ik geef een voorbeeldje. Als je in de Ierse zee op tong wil vissen, dan kan het gebeuren dat je ook een kabeljauw vangt. Dat zijn bijvangst, zoals dat heet. Die micro-TAC's zijn zodanig klein dat ze bijna onmiddellijk in onze bijvangstquota zijn opgebruikt. Als je daarover gaat, kun je ook je hoofdquotum niet meer gebruiken. We moeten dus echt kunnen ruilen met andere landen om die micro-TAC's een beetje omhoog te krijgen. Op dit ogenblik werkt dat systeem totaal niet omdat iedereen kijkt naar welk akkoord we kunnen sluiten met het Verenigd Koninkrijk.

Collega, we zijn dus blij met de TAC's die we hebben gevonden tot eind juli, maar er is zeer urgent nood aan een akkoord met Groot-Brittannië om onder andere het probleem van de micro-TAC's op te lossen, de ruil mogelijk te maken en de lidstaten zover te krijgen dat ze er willen aan beginnen. Dat vraagt zekerheid over de afspraken met Groot-Brittannië.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Beter nu nog een tijdelijk akkoord dat tot 31 juli een beetje zekerheid geeft dan geen akkoord en chaos op 1 april. Ik begrijp dat het absoluut noodzakelijk is dat we een definitief akkoord hebben met het Verenigd Koninkrijk, niet in het minst om het probleem van de micro-TAC's en de mogelijkheid om de visquota te ruilen, op te lossen.

Ik begrijp dat er goed nieuws is dat we ook in de Keltische zee opnieuw op tong en zeeduivel kunnen vissen. Dat is heel belangrijk voor onze Vlaamse visserij. In de marge daarvan herinner ik me het gesprek van vorige week in de commissie dat de aanlanding in Britse havens nog altijd een probleem is. U laat de bedrijven daar begeleiden, elk individueel, en er was sprake van een proefproject. Hebt u daar al meer nieuws over en ook over de onderhandelingen van het FAVV over de sanitaire controles die nog altijd heel wat administratieve rompslomp vergen?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, het is inderdaad een beperkt goede zaak dat er een tijdelijk akkoord is voor de vangstrechten en de vangstquota van de komende maanden. Eind vorig jaar waren we natuurlijk bang dat dit de doodsteek voor onze visserijsector zou zijn, maar dat is het gelukkig niet gebleken.

We moeten natuurlijk zien dat het niet een geleidelijk-aan-doodsteek wordt door van de ene beslissing naar de andere te hobbelen.

Minister, hebt u zicht op wanneer er een definitiever akkoord zou zijn om toch wat meer structureel beleid te kunnen voeren? De 60 miljoen euro in het Brexit-fonds die ter beschikking staat van onze sector om daarin te investeren, weet u al meer gedetailleerd op welke manier u die gefocust gaat inzetten om de transitie van de visserijsector richting postbrexittijdperk helemaal door te maken?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, het komt niet vaak meer voor dat de visserij hier aan bod komt in de plenaire zitting. Ik wil toch even meegeven: we spreken altijd over onze Vlaamse visserijsector, maar, collega Vaneeckhout, jammer genoeg hebben wij nog slechts 64 visserijboten. In de afgelopen 10 jaar zijn er 25 weggefallen. Van de 64 boten is er 40 procent in buitenlandse handen, wat niet betekent dat ik onze Vlaamse visserijsector niet zou ondersteunen, want er is natuurlijk meer dan de boten alleen. Er zijn ook de winkels, er werken ongeveer 5000 mensen in die hele sector. Inderdaad is de vraag van collega Vaneeckhout terecht. Ik begrijp dat het niet evident is om een akkoord te sluiten met het Verenigd Koninkrijk en dat ook de problematiek van de ruilhandel nog niet is opgelost. Het woord van het jaar of van de afgelopen maanden is misschien: perspectief bieden. Minister, welk perspectief kunt u bieden op een definitief akkoord?

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, de toegang van tot de Britse wateren is van essentieel belang voor de Vlaamse visserij. De helft van onze visserij-productie komt uit de Britse wateren. Het is niet zo dat er 5000, maar toch 2500 mensen direct en indirect in die sector werkzaam zijn. Het is dan ook zeer goed dat er een akkoord is over die tijdelijke vangstmogelijkheden voor dit jaar. Die 16 miljoen euro vanuit Europa is dan ook meer dan nodig, want we moeten er alles aan doen om de vissers veilig door de brexitstorm te loodsen. Het is ook goed, minister, ik wil dat benadrukken, dat u zeer nauw contacten houdt met de Rederscentrale en de Vlaamse Visveiling, maar andere collega's zeiden het ook al: we moeten verder dan vandaag kijken. Mijn vraag zit ook in die context, we moeten ook zonder brexit de vissers kunnen blijven helpen. Minister, welke bijkomende structurele voorstellen ziet u als mogelijkheid om de visserij op langere termijn te ondersteunen?

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Beste collega's, minister, inderdaad ondersteunt iedereen hier unaniem het verhaal van de noodzaak van een eventuele herstructurering in de visserij. We weten dat onze vloot vooral geënt is op het vangen van tong, daar zijn we echt specialist in. Als het gaat over het ruilen van quota, dan is het inderdaad belangrijk om te zien waar wat mogelijk is. Specifiek in het kader van de quota, de benadering en de onderbouwing worden er altijd metingen gedaan van de visbestanden. Specifiek voor de kabeljauw vernemen we dat er een aantal insinuaties zijn – het is niet zeker dat het echt zo is, de vraag is of er voldoende wetenschappelijk onderzoek naar is – dat er een zekere migratie zou zijn naar koudere wateren, waardoor de nulmeting al dan niet nog correct zou zijn. Wordt dit voldoende in rekening gebracht bij de berekening van de vangstquota?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's, in verband met het luikje brexit: de commissaris heeft 1 april 2021 als datum gezegd. Hij zei ook dat we vrij goed

opgeschoten zijn, maar zoals bij alle moeilijke akkoorden is er pas een akkoord als er over álles een akkoord is. Dat heeft wat voeten in de aarde. Mijn grootste zorg rond een akkoord is het level playing field. Ik zou niet graag hebben dat het speelveld tussen Groot-Brittannië en de Europese Unie niet gelijk is. Voor mij is dat een zorg, zeker als het gaat over technische zaken.

Collega's, dit akkoord is nodig, ook om de lange termijn te kunnen starten. Want we hebben al een principiële akkoord dat we in de 12-mijlszone mogen komen voor de volgende 5,5 jaar, maar dan moet per soort afgewogen worden hoeveel dat dan is. Daarna moeten we nog tussen de landen bekijken wat er voor wie is. Zodra het akkoord er is, kunnen we werken aan de duurzame toekomst, om het zo te zeggen.

Collega Vaneeckhout, ik plan ook een nieuw convenant 'duurzame visserij'. Daarover wordt nu rond de tafel gezeten, dat is goed. Collega Lambrecht, de middelen die we krijgen, worden ingezet om de toekomst van de sector te verzekeren.

Het goede nieuws bij de vraag over hoeveel personeel er nu in de visserijsector werkt, is dat het meer dan 2500 en iets minder dan 5000 mensen zijn. Het hangt er ook vanaf wat je allemaal meerekent als afgeleide ervan. Hoe groter de perimeter, hoe meer volk. Het zijn in elk geval veel mensen en het zijn er meer dan alleen maar de mensen die vissen met de 64 boten. Wat voor mij een hoopvol teken is, is dat er een aantal nieuwe boten besteld zijn. Vorige week is er toevallig een geleverd in Nederland, Casco, en die komt hopelijk in september naar Zeebrugge.

Het is fantastisch om te zien hoe ook die visserij verandert. Ik ben onlangs op een oude nog zeewaardige boot geweest, maar het verschil tussen die oude en nieuwe boten is ongelooflijk, ook op het vlak van het comfort en de arbeidsomstandigheden. Dat gaat enorm vooruit. Ik wil echt mee steun geven opdat de sector zich zou kunnen vernieuwen.

Ik denk dat collega Coudyser het had over nieuwe zeemogelijkheden. Ook met Noorwegen is er een akkoord. Dat vraagt natuurlijk ook aangepaste boten en aangepaste vistechnieken. Ik vind dat een deel van onze steun ook daar naartoe moet gaan. Hoe kan de sector nieuwe wateren gaan verkennen waarin ze mogen vissen en op die wijze ook hun boten en hun technieken aanpassen? Er is nog veel werk aan de winkel, maar ik heb eerst een akkoord nodig met het Verenigd Koninkrijk en dan kan de uitwerking op lange termijn beginnen.

Ik geloof niet, collega's, dat onze visserij langzaam zal uitsterven. Dat wil ik ook niet. Ik woon ook vlak bij de zee. Dat heeft zijn dynamiek en zijn charme.

Ik stel vast dat alle landen die rond de tafel zitten en die een visserijsector hebben extreem gevoelig zijn voor de toekomst en het blijven bestaan van de sector. Dat is ook het geval in Vlaanderen. Daarom brengt dat ook wat persoonlijke betrokkenheid mee, een zeer nauwe betrokkenheid van de Rederscentrale, maar ook een heel grote zorg over de Visveiling, de toekomst van de veiling en misschien ook de nieuwe horizonten die ze daar moeten gaan verkennen. We werken naarstig verder.

Collega Dochy, wat tot slot de kabeljauw betreft, klopt het dat er geruchten zijn dat bepaalde vissoorten, waaronder de kabeljauw, zich eerder noordwaarts zullen verplaatsen. Dat heeft te maken met de klimatologische omstandigheden. Maar men zegt me dat in de wetenschappelijke adviezen van de Internationale Raad voor het Onderzoek van de Zee men ook met klimatologische omstandigheden rekening houdt. Dat zou dus moeten zijn meegerekend, maar ik zal uw vraag

specifiek laten bekijken. We kunnen niets doen aan het feit dat vissen wat hogere of lagere wateren opzoeken.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Dank u wel, minister, voor de bijkomende antwoorden. We kijken uit naar 1 april – hopelijk is het geen aprilgrap –, maar vooral naar een definitief akkoord zodat de rechtszekerheid voor onze Vlaamse vissers vergroot en we inderdaad de stap kunnen zetten naar het uitbouwen van een verdere duurzame toekomst. Ik ben ervan overtuigd dat er met de investeringen heel wat nieuwe kansen komen om hen enerzijds te ondersteunen in het zoeken naar nieuwe visgronden. Anderzijds zullen die nieuwe boten, die nieuwe technologieën hebben en ook veiliger zijn, het beroep van visser aantrekkelijker maken. Ook daarop moeten we inspelen, los van de vele andere kansen die er nog liggen voor onze Vlaamse visserij.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Maurits Vande Reyde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over sneltesten en zelftesten bij bedrijven

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, het is een belangrijk onderwerp en ik wil echt geen politieke spelletjes spelen, maar het moet me toch even van het hart. Ik heb me enorm hard geërgerd aan alles wat ik hier vandaag heb gehoord. Het is de schuld van de winkels dat we onze kinderen moeten opofferen. Het is de schuld van IKEA. Ik heb het wel mee goedgekeurd, maar ik was het er eigenlijk niet mee eens. Collega's, dat is echt geen niveau. U moet zich inbeelden hoe dat binnenkomt bij de gewone mensen. Ik denk dat we samen met de vaccinatiegraad het niveau van het debat over de maatregelen in dit parlement ook omhoog moeten krijgen.

Dit gezegd zijnde, minister, over de sneltesten: we hebben vorige week een kader gekregen om sneltesten in bedrijven uit te voeren. Er lopen daarover al een aantal proefprojecten. Uit die projecten blijkt dat sneltesten op zich vrij log verlopen. Er is een bedrijfsarts voor nodig. Het is ook tamelijk duur voor bedrijven. Als je de evaluaties ervan leest, hoor je dat het heel erg moeilijk wordt om dat op heel grote schaal uit te voeren, in een later stadium misschien ook voor de lokale winkels of voor kappers en dergelijke meer.

Er zijn heel veel experts die zeggen dat die sneltesten op zich niet de oplossing zijn maar wel de zelftesten. We hebben vandaag vernomen dat er volgende week een wettelijk kader komt voor die zelftesten. Dit is dus misschien het moment om onze strategie daarover te evalueren en na te gaan hoe we onze bedrijven daarbij het best kunnen omkaderen. Vandaar mijn vraag, minister, of u zult vasthouden aan die strategie van sneltesten met een bedrijfsarts en een heel lange controle of kunnen we misschien een praktischere oplossing invoeren waarbij de mensen die in sectoren werken die niet onder telewerk vallen, gewoon thuis die zelftesten kunnen uitvoeren.

Ik heb ook nog een kleine bijkomende vraag. We hebben inderdaad zevenhonderd nog ongebruikte sneltesten. Kunnen we die omzetten naar praktische zelftesten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, ik heb begrepen dat dit thema deze namiddag al voor een stuk aan bod is gekomen maar ik ben enorm blij dat ik die vraag krijg. Twee maanden geleden had ik heel graag gezegd dat het vooruit gaat in dit dossier maar ik kon dat niet zeggen want het ging totaal niet vooruit. U weet dat ik meewerk om een paar euro's in het zakje te krijgen.

Ik heb ettelijke weken, maanden geleden al een protocol afgesloten om sneltesten te kunnen gebruiken in essentiële bedrijven, voor mensen die een kritische functie vervullen in essentiële bedrijven. Zo is bijvoorbeeld op een veiling de functie van de persoon die met een clark rondrijdt om de geveilde goederen op de juiste plaats te krijgen, een essentiële functie. Zo niet, valt de veiling in duigen.

We hebben daar een protocol voor afgesloten met heel veel kritiek van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg die daar niets van moest weten. Maar we hebben toch doorgezet en uiteindelijk zijn er vandaag ongeveer honderd Vlaamse bedrijven die gebruik maken van die sneltesten.

Het gebruik daarvan is niet zo frequent omdat het heel moeilijk is om die testen te gebruiken. Na een hoogrisicocontact wordt de test afgenomen door de bedrijfsarts. Men kan er dus geen zelftest van maken. Maar ik ben blij dat men er nu ook bij bpost mee is gestart en dat de federale overheid heeft gezegd de regelgeving te zullen aanpassen. Dat is allemaal dik in orde maar eigenlijk had het maanden geleden al kunnen gebeuren. Ik was daar ongelooflijk ontgoocheld over.

Kunnen al die sneltesten die we nu nog hebben, die voor de bedrijven bestemd waren en daar liggen te wachten, als zelftest wordt gebruikt? Neen. Het hangt er een beetje vanaf. Er zijn sneltesten met lange wissertjes die die men heel diep in de neus of de keel moet steken en dat moet door een arts gebeuren. Maar er zijn ook sneltesten met korte wissertjes. Dat zouden wel zelftesten kunnen zijn.

Het ging daar vanmorgen op het Overlegcomité ook over. We hebben een engagement gekregen dat men die markt ook wil openbreken, waarbij men van sneltest naar zelftest wil gaan. Dus collega Vande Reyde, het antwoord is ja. En op uw vraag of ik daar op een voluntaristische wijze aan mee wil werken is het antwoord ook zeker ja.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Dat is heel duidelijk. Ik denk dat nu ook voor iedereen duidelijk is dat we zullen moeten inzetten op die zelftesten. Het is vandaag al aan bod gekomen dat we mensen daarin verantwoordelijkheid moeten geven maar we moeten ook duidelijk stellen wat er moet gebeuren wanneer men een positieve zelftest heeft. Dat zal de volgende maanden heel belangrijk zijn.

Voor mij mocht het wetgevend kader er ook sneller zijn maar nu hebben we natuurlijk die nieuwe tactiek, die nieuwe strategie en dus moeten we snel schakelen. Zal Vlaanderen dan bijvoorbeeld nieuwe zelftesten aankopen? Zullen we die gratis ter beschikking stellen of laten we dat, zoals in andere landen, via de supermarkten gebeuren? Zullen we winkels en bedrijven die zelf laten aankopen? Dat zijn de keuzes die nu moeten worden gemaakt. Het wetgevend kader is er volgende week. Ik stel dan ook voor dat we doorgaan en ervoor zorgen dat die nieuwe strategie van zelftesten breed kan worden toegepast.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik begrijp uw ontgoocheling over de traagheid waarmee dat is ingevoerd, en de problemen die er daarmee op het federale niveau zijn geweest. We hebben daarover zonet ook al met minister Beke gediscussieerd. Ik ben een beetje verwonderd over de vraag van collega Vande Reyde, want hij zegt – en ik hoop dat dat klopt – dat het federale niveau volgende week het regelgevend kader zal voorleggen. Maar tegelijkertijd – en u maakt toch deel uit van die regering op het federale niveau – vraagt u of dat dan bij de apotheker wordt verkocht – of zal het, bij wijze van spreken, in de Aldi beschikbaar zijn? Ik dacht dat de afspraak was – en dat dit ondertussen ook voor iedereen duidelijk was – dat het via de apothekers zou gaan, zodanig dat het kon opgenomen worden in het globaal farmaceutisch dossier. Ik dacht dat we ervoor gingen zorgen dat iedereen zo’n sneltest zelf kon afnemen, en dat we op die manier zo veel mogelijk barrières zouden laten sneuvelen om iedereen zo snel mogelijk zo’n test te kunnen laten afnemen en zo snel mogelijk weer naar de vrijheid te gaan.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Dank u wel voor uw antwoord, minister. Dank u wel om mee te doen aan de bingo. Ik wou gewoon zeggen dat iedereen die solidariteit hoog in het vaandel draagt heel welkom is in onze beweging. ’t Is maar een idee.

Ik denk dat het een goede zaak is dat die zelftesten en sneltesten ook snel breed kunnen worden ingezet. Ik heb nog een vraagje daarover, een detailvraagje. U had het over de lijsten met essentiële functies in bedrijven. Wordt er gecheckt of dat effectief over essentiële functies gaat? Want ik heb al gehoord dat daar soms wel heel veel mensen in een bedrijf worden op gezet. Dat kan, natuurlijk, maar het lijkt me een beetje vreemd. Dat is gewoon een praktische vraag.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Er was de afgelopen twee dagen veel te doen rond de sneltesten bij bpost. Weinigen weten dat dit door u, minister, al twee maanden geleden mogelijk gemaakt is in Vlaanderen, voor essentiële bedrijven waar geen telewerk mogelijk is. Ik denk dat we allemaal tevreden zijn dat er ook op federaal vlak, bij de minister van Werk, nu voortschrijdend inzicht is gekomen, en dat dit op een grotere schaal kan uitgerold worden in de komende dagen en weken. Testen wordt samen met vaccineren het belangrijkste wat we nu kunnen doen om die curves naar beneden te krijgen.

Mijn vraag is, minister: hebt u enig zicht in welke mate het mogelijk is om het hele verhaal van snel- en zelftesten in de bedrijven in de komende weken op te schalen? Zijn daar cijfers over?

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Dank u wel voor uw antwoord, minister. Ik weet dat u voorstander bent van sneltesten. U hebt dat ook al duidelijk meegedeeld in de commissie. Ik ben ook blij dat u uw federale collega hebt kunnen overtuigen. Het is natuurlijk rijkelijk laat. We zijn al heel wat kostbare tijd verloren, mede door het falende vaccinatiebeleid en het falende contact-tracingbeleid van deze Vlaamse Regering. Voor ons is het duidelijk: we kunnen het virus alleen maar een halt toeroepen door in te zetten op die snellere testen, en door veel sneller te gaan vaccineren. Niet door alle sectoren te sluiten, zoals men vandaag opnieuw heeft gedaan. Minister, ik hoop dat u rekening houdt met alle zelfstandigen die al een jaar lang inspanningen leveren, en dat men gaat stoppen met hen aan te duiden als de schuldigen van de stijgende cijfers.

Ik heb eigenlijk geen bijkomende vraag voor u, maar ik heb wel een aantal verzoeken, waarvan ik hoop dat u die gaat uitvoeren en dat u daar rekening mee houdt. Eén: maak alstublieft werk van die snelteststrategie, en snel. Twee: hou de procedure eenvoudig. Drie: draag alstublieft de kost voor die sneltesten zodat u de bedrijven niet opzadelt met de kosten van die sneltesten, want het gaat u minder kosten dan al de steunmaatregelen die u momenteel moet betalen. Vier: zorg ervoor dat ze kunnen worden uitgevoerd door het personeel zelf, en dat er geen medische tussenkomst nodig is.

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): We hebben hier deze namiddag al zeer veel over gezegd, en ik heb begrepen dat de wetgeving volgende week eindelijk in orde zal zijn. Dat is een goede zaak, en iedereen staat er ook achter. Dat is punt één.

Mijn grote vraag – ik heb het ook al aan minister Beke gezegd – is: kunnen we zorgen dat we dan ook meteen klaarstaan voor een verdere uitrol en opschaling daarvan? En kunnen we er ook voor zorgen, minister, dat die uitrol ook mogelijk is voor kleinere bedrijven, die minder geëquipeerd zijn om dat allemaal op te zetten? De lessen van het jeugdwerk, van een aantal weken geleden, leren mij immers dat we vaak werken op maat van grote professionele organisaties, maar dat een aantal kleinere bedrijven het soms moeilijker hebben om die stap te zetten.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank jullie.

Collega Vande Reyde, het zal normaal gezien snel gaan. Er is ook al een inter-kabinettenwerkgroep (IKW) over geweest. We zijn volop aan de slag met die uitrol, we worden daarbij betrokken.

Het tempo zal afhangen van de procedure. Nu zit er nog een bedrijfsarts tussen. Collega Vaneeckhout, om op uw vraag te antwoorden: die kleintjes hebben dat niet. Het is ook een dure aangelegenheid. Het zijn nu de eerder grote bedrijven die zich daarvoor aanmelden.

Collega Anaf, ik vind dat er altijd zo wantrouwig wordt gekeken naar die lijsten. In het protocol staat dat dat samen met het sociaal overleg en de bedrijfsarts moet gebeuren. Het is dus altijd onder toezicht. Een werkgever kan dus niet zeggen: 'Iedereen bij mij erop'. Dat is onmogelijk. Ik vind het ook belangrijk dat we het beperken tot datgene wat het is.

Maar het opschalen, collega Van Rompuy, collega Malfroot en collega Vaneeckhout, zal alleen maar lukken als de tussenschakel van de bedrijfsarts eruit gaat en als het effectief zelftesten kunnen worden.

De Vlaamse Regering heeft trouwens – dat zal minister Beke wellicht al hebben gezegd – beslist om 4,1 miljoen testen te kopen. We hebben er uiteindelijk al iets meer dan 1 miljoen gekocht. Er is dus nog ruimte om er 2,9 miljoen aan te kopen. Die ruimte is er voor ons.

Dus ja, we zijn er mee bezig. Maar ik heb uiteraard de specificiteiten nodig en de effectieve beslissing in dat federale kader om de rol van die arts in bepaalde omstandigheden weg te schrijven en de modaliteiten te kennen. Maar wij staan klaar om, zodra dat mogelijk is, ook logistieke ondersteuning te bieden aan ons bedrijfsleven.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Collega's, het verbaast mij dat sommige collega's verbaasd zijn over wat ik zeg, om dan vervolgens exact hetzelfde te zeggen.

Los daarvan, denk ik dat we voortschrijdende kennis hebben. We weten dat de snelsten, zoals we ze vandaag gebruikten – en daarover ging mijn vraag –, te log, te traag en te duur zijn. We zullen nu het geweer van schouder veranderen en volop op die zelftesten inzetten, waarvoor het wettelijke kader er nu aankomt. Dat betekent wel – en dat is de collateral damage die we erbij moeten nemen – dat een groot deel van die 700.000 overgebleven testen waarschijnlijk niet zullen worden ingezet. We moeten echt een strategie ontwikkelen voor die zelftesten.

Als het gaat over de distributie, over hoe we die testen zullen bezorgen, denk ik dat we de lessen van de mondkmaskers moeten meenemen. We hebben een aantal distributiekanaalen die efficiënt zijn: apothekers, supermarkten, enzovoort. Laten we vooral daarop inzetten en dan snel een strategie maken voor het resultaat van die zelftesten, hoe dat zal worden gebruikt. Ik ben blij dat u daar werk van zult maken. Ik dank u.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Steven Coenegrachts aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de vraag naar een uniforme Europese aanpak voor duurzame sojateelt

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, import van buitenlandse soja voor diervoeding ligt regelmatig onder vuur. Vaak ook terecht, omdat het mee verantwoordelijk zou zijn voor het kappen van onder andere het regenwoud. In België proberen we daar al een kleine vijftien jaar iets aan te doen, met een Actieplan Alternatieve Eiwitbronnen, geïntroduceerd door de mengvoederfabrikantorganisatie. Dat actieplan bevat het aankopen van duurzaamheid-certificaten die worden gegeven aan boeren die duurzame soja telen. België is daarin koploper geworden in de wereld. Mondiaal staan we in de top vijf en in Europa in de top drie.

Helaas ook hier geen rozen zonder doornen. Het is nog niet voldoende. Er is nog werk aan het certificeringssysteem, aan de controles die daarop worden uitgevoerd. Ook de impact van die certificaten verdient nuance.

Ongeacht het feit dat we weten dat er werkpunten zijn, dat het een uitdaging is om daar verder werk van te maken, moeten we niet defensief zijn. We lopen hiermee voorop in Europa. We mogen die leidersrol ook uitdragen.

Minister, is het niet nodig dat we van die aanpak ook een Europese aanpak maken? Niet alleen in het belang van onze eigen landbouwers, die daarmee ook een eerlijke concurrentiepositie zouden krijgen, maar ook van de duurzaamheid in Zuid-Amerika. Ik dank u.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Coenegrachts, ik ben zeker te vinden voor een Europese aanpak. We willen zeker een level playing field wat dat betreft. De Europese Commissie heeft in haar Farm-to-Forkstrategie heel expliciet aandacht voor die duurzame eiwitvoorziening in de veehouderij. Maar we doen het op zich

in Vlaanderen niet zo slecht. Voor de inspanningen die tot nu toe gebeurd zijn, staan we in de internationale ranking inzake het gebruik in de veehouderij van duurzame, maatschappelijk verantwoorde soja op plaats 3, na Noorwegen en Nederland.

55 procent van alle soja die in België wordt verhandeld, valt dus onder zo een duurzaamheidscertificaat. Dat is op zich een goede zaak. Maar het kan nog een stuk beter. We willen eigenlijk tegen 2030 dat 100 procent van de soja duurzaam wordt. Ik zou heel graag hebben dat dat in een Europese strategie ingebed wordt. Mits innovatie kan dat zeker.

We kijken ook een beetje verder. Onlangs heb ik samen met heel wat organisaties een Vlaamse eiwitstrategie gepresenteerd. Het gaat dus over plantaardige eiwitten, niet alleen voor duurzame diervoeders maar ook voor menselijke consumptie. We hebben met zestien partners, gaande van landbouworganisaties tot leefmilieuorganisaties een aantal ambities geuit. Los van wat Europa doet, is het echt mijn bedoeling om substantiële stappen naar voren te zetten als het gaat over duurzame soja, maar ook globaal de duurzame productie van plantaardige eiwitten. We zien ook dat er voor menselijke consumptie heel veel interesse is van Vlamingen om plantaardige eiwitten te consumeren, dus is het voor ons ook interessant om te kijken in welke mate men dat hier kan telen en onze boeren daar enthousiast voor kan maken.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Het is helemaal juist dat wat goed is voor onze runderen op dit vlak ook goed is voor de mensen. Het is zeker de moeite om daar verder in te investeren. Ik denk dat het goed zou zijn mochten we de import van buitenlandse soja op Europees niveau kunnen aanpakken, ook om daarvoor onze impact in het buitenland en onze economische slagkracht te gebruiken. Maar u hebt gelijk, ook hier in Vlaanderen hebben wij een steentje bij te dragen om een alternatief te vinden voor de buitenlandse soja.

Het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) heeft ondertussen twee soorten ontwikkeld die zouden moeten kunnen gedijen op Vlaamse bodem. Die zouden getest worden, als ik het zo mag zeggen, in een soort burgerschapsproject dat de duurzame sojateelt in Vlaanderen moet stimuleren. Er werden duizend huishoudens gezocht. Vijfduizend mensen hebben zich daarvoor kandidaat gesteld. Werden die twee Vlaamse sojasoorten ondertussen officieel erkend door Europa, want daar waren we nog wachtende op? Zijn de kandidaten van dat burgerschapsproject ondertussen geselecteerd? Op welke termijn mogen we daar testen en resultaten van verwachten?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, in de eerste plaats ben ik blij dat we toch in één wereldranking in de top 3 staan. Ik onderschrijf natuurlijk het level playing field voor die duurzame sojateelt. Ik wil ook nog even terugkomen op het onderzoek dat nog maar begonnen is, waarde collega. Ik heb hier de webstek voor mij. Dat zou starten in maart. Vanaf april zou dit echt van start gaan. Ik wilde ook vragen hoeveel mensen daaraan willen deelnemen. Hoe is dit gespreid over het grondgebied? Ik denk dat daar toch ook wel wat verschillen uit kunnen voortkomen.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, natuurlijk ondersteun ik graag de vraag, de opmerking, de suggestie en de ambitie van collega

Coenegrachts om op Europees niveau een level playing field te creëren voor de sojaproductie. Maar ik wil toch wel even mijn bekommernissen en bezorgdheden uiten, die in andere fora ook al door collega's geuit werden. Ik heb het over Mercosur. U weet dat vandaag al veel soja van daaruit naar hier geïmporteerd wordt. Als wij al moeite hebben, als wij akkoord gaan dat het moeilijk is om op Europees vlak een level playing field te creëren, wel, beste mensen, hoe zullen wij dan kunnen garanderen dat er een level playing field komt met de import uit de Mercosur-landen, die in de toekomst nog versterkt zal worden?

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Minister, dank u wel voor het antwoord op deze zeer pertinente vraag. Het is natuurlijk zo dat de import van soja er ook is omdat er een noodzaak is aan soja in onze Vlaamse velden en op Vlaamse boerderijen. Dat heeft natuurlijk ook te maken met onze zeer uitgebreide vee-stapel, die een bepaalde impact heeft. Minister, die veestapel is dus ten dele verantwoordelijk voor ontbossing in andere continenten. Wat ons altijd bijblijft, is dat die certificering op dit moment duidelijk nog niet volstaat en een aantal zaken nog niet verhindert, en dat we, in het kader van de eiwittransitie die u zelf hebt aangekondigd, misschien toch ook eens moeten nadenken, collega's, over hoe we onze landbouwsector minder afhankelijk maken van soja uit andere continenten. Ik denk dat daar een groot deel van de opdracht ligt, namelijk: hoe kunnen we meer produceren? Dat is ook gedeeltelijk wat u zegt. Daarom vragen we u hoe u dat versneld zult doen. Want als we afhankelijk blijven, dan gijzelen we eigenlijk onze landbouwsector op lange termijn.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): We hebben die eiwitstrategie inderdaad besproken. Onze ambitie in Vlaanderen ligt hoog op dat vlak. Biotechnologie is ook een belangrijke sector voor innovatie, onderzoek en ontwikkeling. Gent is echt toonaangevend in dat onderzoek. Er lopen verschillende onderzoeken over de teelt van soja.

Mijn vraag gaat eigenlijk verder op wat de heer Coenegrachts zei: die uniforme Europese aanpak moet er inderdaad komen. Op welke manier zien we echter de samenwerking met andere Europese landen inzake die duurzame sojateelt? Welke specifieke rol ziet u daarin voor Europa, minister?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's, voor de grote soja-interesse. Het is eens een ander thema. Er was vandaag een heel gevarieerd aanbod aan vragen. Dat doet me veel plezier.

Collega Coenegrachts en collega Sintobin, ik heb dat project inderdaad gelanceerd. Ik deed een oproep aan de Vlaamse bevolking om 1 vierkante meter van hun tuintje af te staan om te bekijken hoe sojaplantjes reageren op de grond. Er zijn vijfduizend mensen die 1 vierkante meter tuin afstaan. Onder andere mijn kabinetschef is wildenthousiast, maar hij staat op de reservelijst. We zijn nu aan het bekijken of het mogelijk is om meer dan duizend tuintjes te laten deelnemen. Collega's, heel belangrijk: we moeten de verschillende grondsoorten in Vlaanderen selecteren. Ik ga niet zeggen dat alle West-Vlamingen mogen deelnemen en de rest niet. De tuintjes zijn verspreid over de verschillende types grondsoorten, omdat het zou kunnen dat die plantjes beter gedijen op plaats A dan op plaats B. Dat heeft ook te maken met stikstofverbindingen en dergelijke. Dat vergt een heel technische uitleg. Het is echter een heel interessant project. Ik leer daaruit dat onze mensen heel erg geïnteresseerd zijn om mee te doen aan zulke onderzoeken, als ze weten dat dit nieuwe successen kan opleveren qua

productie. Het succes is dus veel groter dan we verwacht hadden. Dat is dus heel goed.

Collega Dochy, u maakte een opmerking over Mercosur. U weet dat ik vind dat we bijkomende garanties nodig hebben op het vlak van landbouw, arbeidsvoorwaarden en klimaat. Ik ben dus een koele minnaar van wat er nu op tafel ligt – dat weten jullie –, ook al is er een compensatiepakket voorzien voor landbouw. Uiteraard zullen we nooit tot een Europese strategie kunnen komen als andere kanalen zomaar opengezet worden. We moeten daar dus een heel moeilijk evenwicht vinden.

Collega Vaneekhout, in verband met die veestapelopmerking: wij zijn natuurlijk ook afhankelijk van wat de consument wil. Dieren worden ook opgegeten, dus consumenten willen dat ook. Maar ik ben het er wel mee eens dat we volop onze innovatietechnieken moeten inzetten om te kijken hoe je die voeders ook anders kunt samenstellen.

Ik wil toch een langs breken voor de inspanningen die onze voederbedrijven doen. Vorig jaar heb ik een eerste voorstel gezien om echt tot enorme reducties over te gaan. Ze hebben nu opnieuw een gesprek met mij gevraagd naar aanleiding van het stikstofdebat, om te kijken wat ze nog allemaal kunnen doen. Dat is voor mij ook wel belangrijk. Want als je daar ook een stukje innovatie in kunt gebruiken, kun je meerwaarde creëren. Ik ben dus zeker bereid om die pistes verder te bewandelen, en te kijken of we daar nog vooruitgang in kunnen boeken.

Maar ik ben blij met het enthousiasme en de aandacht van iedereen om rond plantaardige eiwitten, zowel voor dierlijke als menselijke consumptie, serieuze investeringen en innovaties te doen.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Ik denk dat het zaak is om op die twee sporen te werken. We moeten proberen om Europees een aanpak te creëren richting meer duurzaamheid van buitenlandse soja, die ethisch verantwoorde soja die we importeren. We moeten het economisch blok gebruiken en inzetten om ook in andere continenten te zorgen voor een gedragswijziging. Tegelijkertijd moeten we zorgen dat we hier in Vlaanderen en Europa een eigen productie kunnen opstarten, zodat we daarmee op weg kunnen. Dan worden we minder afhankelijk van die buitenlandse producten, zodat we mens en dier kunnen voeden met eigen soja.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we voeren nu de teststemming uit.

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers voeren een teststemming uit.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over het groeipakket voor kinderen in nieuw samengestelde gezinnen – 689 (2020-2021) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding over het verzoekschrift over het groeipakket voor kinderen in nieuw samengestelde gezinnen.

Mevrouw Schryvers, verslaggever, heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, op 3 januari 2020 werd door de verzoekers een verzoekschrift ingediend over het groeipakket voor kinderen in nieuw samengestelde gezinnen. Bij schrijven van 19 januari pasten de verzoekers hun verzoekschrift aan. Op 29 januari 2020 werd het verzoekschrift ontvankelijk verklaard en voor behandeling verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding. Daar werd het een eerste keer besproken op 11 februari 2020. De commissie besliste uitleg te vragen aan de bevoegde minister. Die formuleerde een antwoord op 19 januari 2021. Op 9 maart jongstleden kwam het verzoekschrift opnieuw aan bod tijdens de commissievergadering.

De verzoekers klagen een volgens hen onrechtvaardig effect aan van het groeipakket dat op 1 januari 2019 in werking trad. Ik schets het probleem zo eenvoudig mogelijk. In het oude systeem van de kinderbijslag ontvingen kinderen een bedrag afhankelijk van hun plaats in het gezin en volgens hun leeftijd. Zo kreeg het eerste kind het laagste bedrag, een tweede kind een hoger bedrag en vanaf het derde kind werd het hoogste bedrag toegekend. Bij de overgang van de kinderbijslag naar het groeipakket werden de bedragen per kind vastgeklemd op 31 december 2018 en de rangen omgekeerd, waardoor het hoogste bedrag aan het oudste kind werd toegekend en de lagere bedragen aan de jongere kinderen. Dat blijkt in nieuw samengestelde gezinnen en situaties van gescheiden ouders tot geschillen te kunnen leiden.

In casu gaat het om een moeder met twee kinderen bij een vader waarmee het kindergeld wordt gedeeld en een derde kind bij een andere vader. Door de omkering van de rangen ontvangen de twee oudste kinderen meer kindergeld dan voorheen, waardoor ook hun vader meer ontvangt, zonder dat zijn gezinssituatie veranderde. Het derde kind, van de andere vader, krijgt dan weer minder groeipakket uitbetaald. De verzoekers vragen deze anomalie weg te werken in het decreet.

Ook de Vlaamse Ombudsdienst heeft hierover een klacht van de verzoekers ontvangen, maar oordeelde dat de regelgeving correct werd toegepast. Het decreet houdt in de overgangsmaatregelen geen rekening met de situatie van nieuw samengestelde gezinnen, waarvan de geschetste situatie een gevolg is.

In zijn antwoord ging de minister uitvoerig in op de overgangsmaatregelen in het groeipakket. Bij de invoering is ervoor gekozen om de huidige gezinnen zo maximaal mogelijk verworven rechten te garanderen. Ook werd voorzien dat de uitstroom uit de kinderbijslag dezelfde gevolgen heeft als in het oude systeem, namelijk dat de hoogste rangbedragen als eerste uitstromen. Dat was ook al zo onder de Algemene Kinderbijslagwet. Daarin schoven de andere kinderen op wanneer het recht voor een kind eindigde, bijvoorbeeld doordat het begon te werken of het gezin verliet. De hoogte rang, en dus ook het hoogste bedrag, viel dan weg. Het omkeren van de rangen is op zich een technische aangelegenheid, aldus de minister, die de verworven rechten respecteert. Een gezin ontvangt verder hetzelfde bedrag als voor de transitie, en tegelijkertijd zorgt de omkering ervoor dat, net zoals onder de vroegere kinderbijslagregeling, de hoogste rangbedragen als eerste uitstromen wanneer een kind niet langer recht heeft op kinderbijslag of het gezin verlaat.

Niettemin erkent de minister dat het door de grote diversiteit aan gezinsvormen niet mogelijk is om de omkering van de rangen door te voeren zonder dat dat enig ongewenst effect heeft. Specifiek bij nieuw samengestelde gezinnen waarbij er een vonnis is waarin afspraken zijn gemaakt over de verdeling van de gezinsbijslagen kan dat tot vragen leiden. De verzoeker blijft wel hetzelfde bedrag ontvangen voor de drie kinderen samen en er wordt van uitgegaan dat ze de nodige afspraken kan maken om ervoor te zorgen dat de ongewenste effecten opgelost geraken, in het belang van de kinderen.

Tijdens de bespreking in de commissie op 9 maart jongstleden kwamen meerdere leden van de commissie tussen. Mevrouw De Martelaer wees op de complexiteit van de situatie en van het antwoord van de Vlaamse Regering. Volgens haar zullen de verzoekers niet opgezet zijn met het antwoord. Ex-partners moeten met elkaar onderhandelen over de verdeling van het groeipakket. De huidige regeling is naar haar mening evident in de ogen van juristen, maar niet in die van de betrokken ouders. Ze had gehoopt op een andere oplossing.

Parlementslid Anaf stelde dat hij al meerdere klachten had gehoord over het omkeren en vastklikken van de rangen. Hij suggereerde hieraan aandacht te besteden bij de evaluatie van het groeipakket. Ex-partners aanmoedigen om dit onderling op te lossen, is niet de beste oplossing, al betwijfelde het commissielid of er wel een goede oplossing is.

De heer De Reuse had bedenkingen bij de suggestie om naar de familierechtbank te gaan. Ook hij verwees naar de evaluatie van het groeipakket. Datzelfde deed ook mevrouw Schryvers, daarbij verwijzend naar het grote aantal verschillende gevallen, wat deze problematiek bijzonder ingewikkeld maakt.

Koen Daniëls, ten slotte, beaamt dat het een complexe situatie is. Aangezien vrijwel elk nieuw samengesteld gezin uniek is, ligt het niet voor de hand om dat met een enkele decretale regeling op te lossen. Hij raadt aan om hieraan aandacht te besteden tijdens de evaluatie.

De commissievoorzitter stelt tot slot voor om niet te wachten op de bespreking van de evaluatie van het groeipakket en om het antwoord van de Vlaamse Regering samen met het verslag aan de verzoekers te bezorgen, en hierover verder grondig van gedachten te wisselen tijdens de evaluatie van het groeipakket. De aanwezige leden stemmen hiermee in.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Voorzitter, in het kader van ons beider zwangerschap heb ik een stemafpraak met mevrouw Perdaens. Ik zal dus niet meestemmen over dit verzoekschrift.

De voorzitter: Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over de conclusies van de commissie.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het Vlaams Parlement neemt de conclusies van de commissie aan. Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 31 maart 2021 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 17.33 uur.